…ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 231 (6151)
НОЯБРИИН
24
СУББОТО
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Колхозуудай хүдэлмэриин жэлэй дүн гаргалгада эрхимээр бэлэдхэхэ

Манай социалистическэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд Ленин—Сталинай партиин сэсэн хүтэлбэрээр энэ жэлдэ үшөө ехэ амжалтануудые туйлаа. Хүдөө ажахын техническэ зэбсэглэлэй арбидхагдаһанай, ажал хүдэлмэриин улам һайнаар эмхидхэгдэһэнэй ашаар ургаса хуряалга бүри богони болзор соо дүүргэгдээ, тарянай гээгдэлгэ нилээд бага болгогдоо. Олонхи колхозууд болон совхозууд эрхим ургаса хуряан абаад, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоо урид түйсэдхэһэн, үрһэнэй фонд хааһан байха юм. Советскэ орон доторхи орооһо тарянай валовой ургаса һүүлэй үедэ жэл бүри 7 миллиард пүүдһээ дээшэ болоно. Бусад техническэ культурануудай ба хартаабхын талаар энэ жэлдэ һайн ургаса абтаа. Колхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ ба тэрэнэй ашаг үгэлгые ехэдхэхэ хэрэгтэ гоорьтой амжалтанууд туйлагдаһан байна. Колхозуудай ниитын баялигынь хэлбэришэгүй ургаа.

Гүрэнэй урдахи уялгануудаа колхозуудай болзорһоо урид дүүргэһэн тухай нүхэр Сталинда областьнууд, хизаарнууд, республиканууднаа эльгээгдэһэн ба хэблэлдэ толилогдоһон олон тооото рапортнууд хадаа агууехэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые эрбидхэн, бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ оруулалта хэжэ байгаа колхозно таряашадай патриотическа арюун эрмэлзэлгын эли тодо гэршэ мүн.

Колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ хэмжээябуулганууд саашадаа шэнэ амжалтануудые туйлаха ябадалда туһалаа. Даб дээрэхи дүнгүүдһээ харахада, томодхогдоһон колхозуудай бүхы культурануудай ургасань, малажалай ашаг шэмэнь урдынхиһаа һураггүй ехэ, тиин колхознигуудай ажалта үдэрнүүдтэ хүртэхэ олзо доходынь бүри баян болоһон байна.

Энээндэ жэшээ болгон Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиие абаад үзэе. Тус колхоз (түрүүлэгшэнь БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Б. Гомбоев) гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө аймаг соогоо эгээн түрүүн 110 процент дүүргээд, ерэхэ жэлэй тарилгада хэрэгтэй үрһэ хаагаа, колхознигуудай ажалта үдэр бүхэндэ 2 килограмм таряа авансаар хубаагаа.

Энэ артель электрын хүсөөр һааһанай ашаар племенной үнеэн бүриһөө үдэртөө 3—4 литр һү ехые һаадаг болоһон байна. Мүн бүхы зэрэг малажалайнь ашаг үгэлгэ нэмээ.

Мүнөө хүдөө ажахын жэл дүүрэжэ дүтэлбэ. Колхозуудай мүнгэн ба натуральна доходууд улам ургаа, колхознигуудай материальна ажана ниглэн байдалые бүри һайжаруулха, колхозно деревниин культурые дэбжүүлхэ хэрэгтэ ехэ шэнэ алхам хэгдээ.

Олзо доходуудые хубаахадаа ниитын ажахын саашадаа хүгжэхэ интересүүдые түбхын түрүүн хаража абаха шухала. Колхоз бүхэн гүрэнэй үмэнэхи бүхы уялгануудаа бүримүһэн дүүргэхэ, хуһаагдадаггүй фонддоо Уставай эрилтэтэй зохилдуулан мүнгэ оруулха, үрһэнэй, фуражна ба ниитын бусад фонднуудые байгуулха, олзоёо зүбөөр хубааха уялгатай.

Жэлэй тоосоондо бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха шухала. Дүн гаргалгын материалнуудые дэлдэлгэдэ, тэдээнии согсололгодо халуун анхарал хандуулха, колхозуудай бүридхэлэй-бухгалтерска хүдэлмэрие шадамар хүнүүдэй эрхилхэ ябадал хангаха хэрэгтэй.

Гэхэ зуура Торин, Закаменай, Тарбагатайн ба Мухаршэбэрэй аймагуудай олохон колхозуудта тоосооной-бухгалтерска аппарат мүнөө хүрэтэр бүридүүлэгдээдүй, колхозууд ба МТС-үүдэй хоорондын договорнуудые шалгалга нобшоруулагдажа байһаар. Иволгын, Бичурын ба бусад зарим аймагуудай колхозууд жэлэй инвентаризаци хэлгэдэ хүсэд бэлэн болоодүй байба. Эдэ дутуунууд дары усадхагдаха ёһотой.

Жэлэй дүнгүүдые гаргалгада бэлэдхэхэдээ колхозой продукциин килограмм бүхэниие, материальна үнэтэ зүйлнүүдые наринаар бүридхэхэ ба орошолхо, Устав эбдэһэн бүхы ушарнуудые заһаруулха эрид шууд хэмжээ абаха шухала.

Колхоз бүхэн зөөри хогшолоо декабриин 1 хүрэтэр, адууһа малаа декабриин 31-нэй байдалаар бүридхэн инвентаризацилха ёһотой. Инвентаризациин комисси хадаа опись хэхэ тэдыгээр хизаарлахагүй, харин документнүүд соо дурсагдаһан зүйлнүүд барандаа бии гү, ямар зэргэдээ байнаб, хэрбээ үгы болоһон гү, али һандаагдаһан, үригдэһэн байгаа һаань — тэрээндэ хэн зэмэтэйб гэхэ мэтээр тодорхойлхо уялгатай.

Колхознигуудай олоһон ажалта үдэрнүүдые нарин зүбөөр бүридхэлгэ хадаа олзо доход хубааха үедэ ехэ удхашанартай. Ажалта үдэрнүүдэй зүбөөр үгтэһые, баталагдаһан түсэбүүдтэ тэдэнэй хэр тааруугаар гаргашалагдаһые, колхознигуудай лицевой счедуудые шалгаха шухала байна. Ургаса дээшэлүүлхэ, малажал хүгжөөхэ түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө нэмэлтэ түлөөһэнүүдые зүбөөр үгэхэ ябадал хангаха, дааһан участогуудһаа абаһан ургасаһаань дулдыдуулан бригадануудта нэмэлтэ түлбэри үгтэхэ гү, али тэдэнһээ дарагдаха тоосоонуудые тодорхойлхо хэрэгтэй.

Колхозуудтахи финансова хэрэгые улам һайжаруулха, дебиторско үриие, энгэй нюурнуудтай тоосоонуудые дүүргүүлхэ ябадал туйлаха шухала.

Колхозуудта жэлэй дүнгүүдые согсолон гаргаха, олзо доходуудые хубааха гээшэ хүдөө ажахын артелиин бүхы гэшүүдэй интересүүдтэ хамаадаха политическэ ехэ удхатай хэрэг мүн.

Жэлэй тоосоонуудые эрхим шанартайгаар бүридхэн согсолжо, колхозуудай финансова ба ажахын ябуулгые наринаар шэнжэлхэ, алдуу дутуунуудыень зайсуулха ба саашадаа бүри хүсэтэйгөөр хүгжэхэ хэмжээ-ябуулга харааалха хэрэгтэй.

Аймагай хүдөө ажахын таһагууд колхозно счетоводуудта тодорхой заабаринуудые үгэхэ, тоо бүридхэлэйнь бусайдаһан байгаа һаа — шадамар счетоводууд, бухгалтернуудые ондоо тээһээ эльгээжэ туһалха зэргэтэй. Мүн колхозуудай шалгалтын комиссинуудта туһалха зорилгоор зүблөөнүүдые зарлажа, зохихо заабари үгэхэ хэрэгтэй.

Нютагуудтахи партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд колхозуудай жэл соо хэһэн бүхы хүдэлмэриин дүнгүүдые зүбөөр гаргахын, колхозно демократиие бүрин сахилгын үндэһэ һуури дээрэ, тоосоото-һунгуулиин суглаануудые үнгэргэхын тулада бэлэдхэлэй хүдэлмэри ударидаха ёһотой.

Дээшэлүүлэгдэһэн уялгаяа дүүргэбэ

Агууехэ Октябриин 34 жэлэй ойе ...хэ орондоо эрхим бэлэг барижа ...тахын түлөө социалистическэ мү...сөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн Оно...йн лесокомбинадай коллектив ...рьтойхон амжалтануудые туйла... Энэ оной ноябриин 10-най бай...лаар шпала хюрөөдэхэ жэлэйнгээ ...сэб тус коллектив сүм дүүргээ. ...рээнһээ гадна, 70 мянган шпала ...сэбһөө гадуур оронойнгоо түмэр ...рғынуудта үгөө.

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсээд, энэ коллективэйхид бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаба: агууехэ вождь, нүхэр Сталинай түрэһэн үдэр—декабриин 21 хүрэтэр 200 мянган шпала нэмэжэ хюрөөдэхэ уялга абаад, тэрэнээ эршэтэ ажалаараа дүүргэжэ байна.

Д. Очиржапов.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй Уһан-сэрэгэй хүсэнүүдэй авиациин личнэ составые орденуудаар шагнаха тухай

Албан уялгаяа жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэй түлөө шагнаха гэбэл:
Улаан тугай орденоор
1. Ахалагша лейтенант Лугашев Иван Яковлевичые.
2. Ахалагша лейтенант Щукин Моисей Кузьмичые.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Н. ШВЕРНИК.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1951 оной ноябриин 21.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

В. С. Яковлевта РСФСР-эй габьяата артистын хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо тухай

Советскэ театральна искусствын талаар ехэ амжалтануудые туйлаһанай түлөө Читинскэ областной драматическа театрын артист Василий Семенович Яковлевта РСФСР-эй габьяата артистын хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
М. ТАРАСОВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
И. ЗИМИН.

Москва,
1951 оной ноябриин 22.

Хитадай уранзохёолшодой бэлэгүүд

СССР-тэ айлшаар ерэһэн, Фын Сюэ-фын гэгшэ ударидагшатай хитад литераторнуудай делегаци һаяхан советскэ уранзохёолшодтой уулзаба. Агууехэ хоёр оронуудай —СССР ба Хитадай литературануудай хани барисаанай тэмдэг болгон айлшад болбол Хитадай бүд нэхэгшэдэй уранһайханаар торгон дээрэ оёжо бүтээһэн Марксын, Энгельсын, Ленинэй, Сталинай портредүүдые ба Мао Цзе-дунай портредые советскэ уранзохёолшодто бэлэглээ. Делегациин гэшүүд уран нэряар хэгдэһэн олон зүйлнүүдые бэлэглээ.

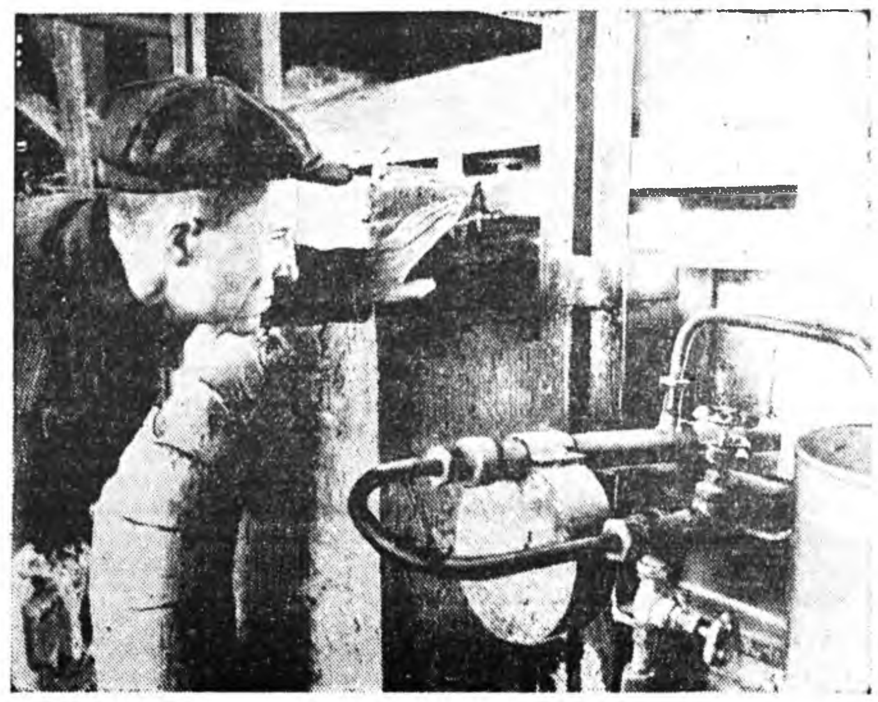

Улан-Удын механизированна шэлэй заводой шинно-ванна цехын мастераар нүхэр П. Аксенович 19 жэл соо хүдэлмэрилжэ байна. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригада 3700 квадратна метр шэл хайлуулхын орондо үдэр бүри 4500 кубометр хайлуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мастер П. Аксенович ванна пеэшэнэй дэргэдэ байна.

М. Минеевэй фото.

Нэгэдэхи шан абаба

Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Совет ба профсоюзуудай областной Совет болбол республикын нютагай промышленностиин Управлениин предприятинуудай коллективүүдэй хоорондо энэ оной гурбадахи квартал соо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзэбэ.

Тус Управлениин Черемуховска леспромхозой коллектив социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар валовой продукци гаргаха гурбадахи кварталайнгаа түсэб 124 процент дүүргэһэн байна. Тиигээд, 6400 кубометр модо түсэбһөө гадуур отолһон ба 6900 кубометр шэрэһэн байна. Модо урадхуулха 1951 онойнгоо түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ шадаа.

Республикын Министрнүүдэй Совет ба облпрофсовет болбол эдэ показательнуудые хараадаа абан, тус леспромхоздо дамжуулгын Улаан туг 12650 түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулба.

Стахановска ажалаараа шалгарна

«Үдэрэйнгөө нормо хоёрһоо доошо бэшээр дүүргэхэбди» гэжэ Хандагайн леспромхозой шофёрнууд мэдүүлһэн юм. Тэдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, Октябриин һайндэрые угтаа. Социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо абаһан уялгануудаа үлүүлэн дүүргэжэ, бусадые ахижа гарахын түлөө тэмсэһэн шофёрнууд-хоёрзуутан нүхэд Г. А. Рассадин, Р. А. Ведутов болон бусад «ЗИС-21» маркын автомашинаар 474 кубометр модо һара соо шэрэхын орондо 826 кубометр тус бүридөө шэрэһэн байна.

Автомашинын хүсые дүүрэнээр ашаглаха зорилго урдаа табиһан эдэ шофёрнууд ноябрь һара соошье үндэр показательнуудые туйлан ажаллана. Сталинска Конституциин Үдэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха гэһэн патриотическа хүдэлөөн эндэ дэлгэржэ байна.

Мүн Могойто гэжэ мастерска участогай поточно-комплексно методээр хүдэлмэрилдэг нүхэр Емельяновай бригадын гэшүүд үдэрэйнгөө даалгабариие 20 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

Б. Намжилон.

Республикын МТС-үүдтэ трактор ба хүдөө ажахын прицепной машинануудай заһабарилгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной ноябриин 20-ной мэдээн

(Кварталын түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

МТС-үүд	Трактор	Плуг	Сеялка
Жиримскэ	45,4	35,7	166,7
Хоринн	35,0	—	—
Ехэ-Кударын	34,8	100,0	100,0
Курбын	30,0	68,7	50,0
Саянтын	28,0	32,0	50,0
Кабанскын	26,9	17,9	44,7
Итанцын	25,0	110,0	171,4
Түнхэнэй	25,0	34,3	184,6
Ново-Брянска	25,0	53,1	112,5
Бургалтайн	25,0	53,3	100,0
Окино-Ключевскойн	23,7	39,5	88,2
Торин	22,2	41,1	100,0
Үдын	20,8	39,2	44,7
Суулгын	20,0	75,0	123,1
Кыренскэ	20,0	45,4	10,0
Үшөөтэйн	19,2	96,4	166,7
Иволгын	19,2	64,0	45,5
Гашейн	17,4	58,3	90,0
Бага-Куналейн	15,0	30,2	64,7
Хамнигадайн	15,0	27,3	70,0
Сэлэнгын	13,6	50,0	46,2
Тарбагатайн	12,5	17,9	60,0
Кяхтын	11,5	28,6	66,7
Эгэтын	11,5	—	18,2
Закаменай	9,5	27,3	166,7
Ехэ-Куналейн	9,1	64,3	208,3
Селендумын	9,1	50,0	33,3
Бичурын	6,5	27,3	56,3
Куйтунска	5,0	13,6	28,5
Сагаан-Усанай	5,0	4,5	28,5
Баргажанай	4,5	68,2	200,0
Чесанын	4,5	18,2	71,1
Хонхолойн	4,3	14,6	28,6

Хэжэнгын, Сүхын, Темлюйскэ МТС-үүд ба Сосновско ЛМС тракторнуудаа заһажа эхилээдүй.

Хорин МТС тракторнуудай заһабарилгые муу бэшээр ябуулжа, республика доторoo хоёрдохи һуурида гарабашье, плугууд, сеялкэнүүд, культиваторнууд, молотилканууд, лущильнигууд ба хартаабха таридаг машинануудай заһабарилгые үшөө эхилээдүй байна. Хабарай полевой хүдэлмэридэ эрхимээр бэлэдхэхын тула тракторнуудай ба прицепной машинануудай заһабарилгые нэгэ доро ябуулха шухала.

Советскэ Союз дотор

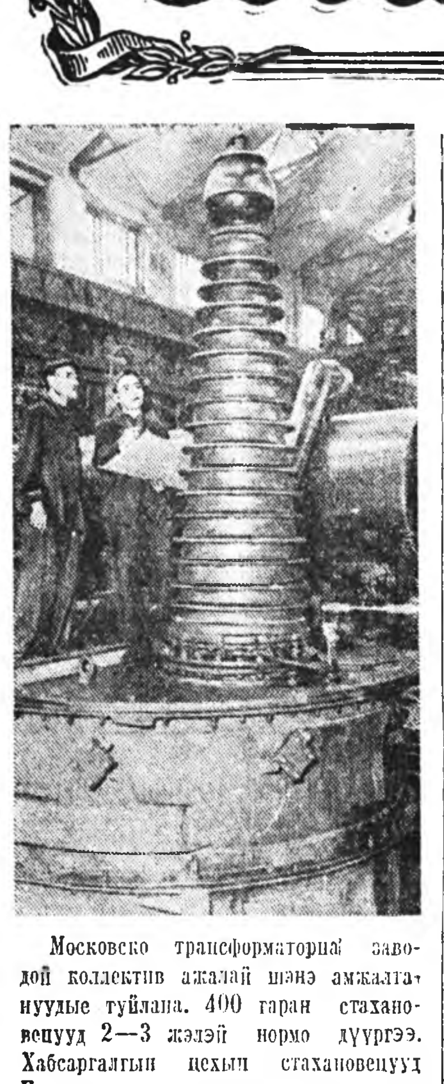

Московско трансформаторнай заводой коллектив ажалай шэнэ амжалтануудые туйлана. 400 гаран стахановецууд 2—3 жэлэй нормо дүүргээ. Хабсаргалгын цехын стахановецууд Цимлянска гидроэлектростанцида эльгээгдэхэ хүсэтэ трансформаторые болзорһоонь урид хабсаргажа дүүргээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: халаанай начальник А. Бычков (баруун гарһаа) ба стахановец хабсаргагша М. Ярославский гэгшэд Цимлянска ГЭС-эй барилгашадта эльгээхын урда тээ трансформаторай демонтаж тодоруулжа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Сталинска Конституциин Үдэрэй хүндэлэлдэ

КРАМАТОРСК. Сталинай нэрэмжэтэ Ново-Краматорска заводой машина бүтээгшэд Сталинска Конституциин Үдэрэй хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсанхай.

Коммунизмын агууехэ барилгануудай захилнуудые дүүргэжэ байдаг цехүүдэй коллективүүд ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр ажаллана. Шэнэ конструкциин алхалдаг экскаватор хабсаралгын цех соо хабсарагдажа эхилээ. Энэ хадаа эндэ бүтээгдэһэн арбадахи экскаватор болоно. Алхалдаг экскаваторнуудай детальнуудые хэдэг 7-дохи механическа цехын олонхи станочнигууд халаанайнгаа даалгабаринуудые 150—170 процент дүүргэнэ. Солото мастер Пантелей Корнеевэй участогай бүхы хүдэлмэришэд ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлээ.

№ 1 механическа цехын стахановецууд хүсэ ехэтэ горизонтально-шэрээлгын машиные Сталинска Конституциин Үдэр хүрэтэр бүтээн гаргахын түлөө мүрысэнэ. Энэ машина хэдэн зуун түмэршэ дархашуулай орондо хүдэлмэрилхэ байна.

Фермэнүүдые механизацилга колхоздо юу үгөөб

ЛАГЕДИ, (Эстонско ССР). А. Соммерлингын нэрэмжэтэ колхоз фермэнүүдээ механизацилһанай ашаар үнеэнэй һү үгэлгые таһалгаряагүй дээшэлүүлнэ. Электричествээр үнеэ һаадаг аппарадуудые, тэжээл бэлэдхэдэг машинануудые ба бусад техникэ худалдан абаһанай ба тэдээниие шудалһанай гаргашанууд түрүүшын 7 һарын туршада харюулагдаһан байна. Энэ оной ноябриин 20 хүрэтэр үнеэн бүриһөө 2200-һаа дээшэ килограмм гэхэ гү, нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо олон зуугаад килограмм һүн үлүү ехээр һааглаһан байна. Ехэхэн хэмжээнэй тэжээл арбилагдаһан, малшадай ажалай бүтээсэ нилээд ехээр дээшэлһэн байха юм. Үлүү гараһан колхознигууд ажахын бусад һалбаринуудта эльгээгдээ. Энэ жэлдэ колхоздо зүгын пасека, огород бии болгогдоо, халтар хара үнэгэнэй фермэ эмхидхэгдээ.

Колхозой олзо доход үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо хоёр дахин шахуугаар ургаа. Тэрээнэй ашаар ажалта үдэрэй үнэ мүн лэ тэды шэнээн дээшэлһэн байна.

Үндэр ба тогтууритай ургаса абадаг колхоз

ЛЬГОВ. (Курска область). Полинуудай ургасые дээшэлүүлхын түлөө колхозуудай мүрысөөнэй дүнгүүд хүдөө ажахын районно таһагта гаргагдаба. «Трудовик» колхоз гектар бүриһөө лунда зэргээр 17,2 центнер орооһото-бобово культурануудые, 325 центнер сахарна свёкло хуряаһан байна. Хүдөө ажахын энэ артель 3 жэл удаалуулан үндэр ургаса хуряагаа. 1945 онһоо хойшо ногоо тарилгатай севооборот эрхилһэнэй ашаар энэ амжалта туйлаһан байна. Колхоз болбол тэжээлэй бата бэхи бааза байгуулаа. Тэрэнь ниитынгээ малажал хүгжөөхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ ябадалда туһалаа.

Колхозой фермэнүүдтэ гурбан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо һураггүй олон мал ба шубуун тоологдоно. Колхоз болбол бүхы түрэлэй тушаалгануудаар гүрэнтээ болзорһоо урид тоосоо. Колхознигууд ажалта үдэрнүүдтэ мүнгэ, таряа, сахар ба бусад продуктнуудые ехээр абаха.

Шэнэ сборник

«Искусство» гэжэ издательствын ленинградска отделени шангаар уншагшадта, актернуудта ба уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдтэ зорюулан «Эб найрамдалай фронт» гэһэн шэнэ сборник хэблэн гаргаба.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой пленумһээ

ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой VI пленум энэ оной ноябрийн 20—21-нэй үдэрнүүдтэ болобо. «Хүтэлбэрилхы кадрнуудай дундахи хүдэлмэриин дутуунууд ба тус хүдэлмэрие һайжаруулха хэмжээнүүдые абаха талаар аймагай партийна организациин зорилго тухай» асуудалые, мүн «Малай үбэлжэлгэ үнгэргэхэ талаар партийна организацинуудай зорилго тухай» асуудалые пленум зүбшэн хэлсээ.

Түрүүшын асуудалаар элидхэл хэһэн партиин айкомой секретарь нүхэр Цырендоржиев ба үгэ хэлэгшэд кадрнуудые шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха ба тэдэниие хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриин һүүлэй үедэ зарим тэды һайжарһые тэмдэглэхэ зуураа, энэ талаар ехэ дутуунуудай үшөө бии байһые тэмдэглээ. Энэ жэлэй 10 һарын турша соо айкомой номенклатурна хүдэлмэрилэгшэдэй 29 процентнь һэлгэгдээ. Партийна организацинуудай секретарьнуудай хахадһаа олонхинь һэлгэгдэһэн байха юм. Мүн колхозно, культура ба гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэдэй кадрнууд олоор һэлгэгдэнэ. Энэ жэлдэ колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй 40 процентнь һэлгэгдээ. Гадна, колхозуудай бригадирнууд ба фермэнүүдые даагшад хододоо һэлгэгдэжэ байдаг. Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, кадрнуудые шэлэн олохо ба зүбөөр хубаарилан табиха большевистскэ принципые сахидаггүй дээрэһээ болоно. Хүдэлмэрилэгшэдые ямар нэгэн тушаалда дэбжүүлхэдээ, анкетнэ мэдээнүүдыень хараад лэ дүүрэдэг ушар олон. Харин тэдэнэй политическэ бэлэдхэл ба мэргэжэл шадабаринь бодото дээрэ шалгадаггүй байха юм. Тэрээн дээрэһээ хүтэлбэрилхы тушаалнуудта мэргэжэл шадабаряар дутамаг, этигэл найдабари багатай хүнүүд дэбжүүлэгдэдэг байна.

Спиртын заводой партийна организациин секретарь нүхэр Самсоновагай партийна жаяг заршам эбдэжэ ба элдэб харша ябадалнуудые гаргажа байбашье һаань, партиин айком ба тэрэнэй партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһаг ямаршье хэмжээ абадаггүй гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Самсонова болбол 1800 түхэриг профсоюзна мүнгые, партиин гэшүүдэй түлөөһэнһөө сугларһан мүнгые үбэршэлһэн байна. Энэ хадаа архи уудаг, ажабайдалдаа бэеэ муугаар абажа ябадаг байха юм. Тиихэдэ парторганизациин бюрогой гэшүүд Винокуренко, Якимец ба бусад энэ бүтэхэгүй баримтые тэсэжэ байдаг, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлдэггүй байха юм.

Айкомой номенклатурна хүдэлмэрилэгшэдэй гурбанайнь нэгэ хуби айкомой бюро дээрэ баталагдаагүй. Энэ хадаа партиин айкомой ба тэрэнэй таһагуудай хүдэлмэриин ехэхэн дутуу болоно.

Үгэ хэлэгшэд болбол партийна организациин секретарьнуудтай партиин айкомой һулаар хүдэлмэрилдэг тухай, семинарнуудые һонигүйгөөр үнгэргэдэг, тэдээн дээрэ теоретическэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэгдэдэггүй тухай тэмдэглээ. Гадна, хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ эхэнэрнүүдые үсөөнөөр дэбжүүлдэг тухай пленум тэмдэглэһэн байна.

Кадрнуудые шэлэн оложо, зүбөөр хубаарилан табиха хүдэлмэрие һайжаруулгада ба малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар эмхидхэхэ ябадалда зорюулагдаһан дэлгэрэнгы шиидхэбэринүүдые пленум батална абаа.

Парторганизациин секретарьнуудай ба агитаторнуудай семинар

ВКП(б)-гэй Бичурын айком болбол колхозуудай, машинно-тракторна станцинуудай, организацинууд ба эмхи зургаануудай партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай ба агитаторнуудай семинар үнгэргэбэ. Арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ агитационно-ниитын хүдэлмэри һайжаруулха тухай, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай үбэлэй үедэ бэелүүлхэ зорилгонууд тухай элидхэл семинар дээрэ хэгдээ. Гадна секретарьнууд ба агитаторнууд хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэһэн байха юм.

Семинарта хабаадагшад уласхоорондын байдал тухай ВКП(б)-гэй айкомой пропагандэ ба агитациин таһагые даагша нүхэр Бабкиновай лекциие шагнаһан байна.

А. Шулунов.

Улан-Удын № 2 номой магазинай коллектив номой худалдаа наймдахи хүдэлмэрилэгшэдэй Бухсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ гурбадахи һуури эзэлээ. БМАССР соо түрүү һуури эзэлһэнэйнь түлөө тус магазинда «Роскниготорг»-ын Бурят-Монголдохи отделениин дамжуулгын вымпел барюулагдаһан.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: магазинай даагша нүхэр А. В. Зимина худалдан абагшадта ном үзүүлжэ байна.

А. Мантаевай фото.

БМАССР-эй уранзохёолшодой Союзда

БМАССР-эй уранзохёолшодой Союзай поэзиин секцидэ залуу поэдүүд Чимит-Рыгзын Намжиловай «Түүдэгэй галнууд», Цэдэп Цыремпиловэй «Алтан таряан» гэһэн шүлэгүүдэй сборнигуудые зүбшэн хэлсэлгэ болобо. Зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадагшад үхибүүдтэ зорюулһан Ч. Намжиловай шүлэгүүдые удхаараашье, мүн формынгоошье талаар һайн гэжэ тэмдэглэбэ. Гэхэтэй хамта залуу поэдүүдэй сборнигууд соо ажабайдалые буруугаар харуулһан, яаража бэшэгдэһэн, хүсэд мүлигдөөгүй шүлэгүүдэй бии байһаниие үгэ хэлэһэн поэдүүд Ц. Галсанов, Ш. Нимбуев, Д. Жалсараев, Д. Гунзынов, мүн Бурмонгизэй хүдэлмэрилэгшэ Б. Санжин гэгшэд хурсаар шүүмжэлэн элирүүлбэ.

Зүбшэн хэлсэлгын эсэстэ БМАССР-эй уранзохёолшодой Союзай правлениин түрүүлэгшэ Цэдэн Галсанов иигэжэ хэлэбэ:

— Мүнөө зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа, залуу поэдүүдэй творчество хадаа эдэ нүхэдэй ургажа байһыень харуулба. Зүгөөр саашанхи хүдэлмэридөө залуу поэдүүд шүүмжэлэл хэгшэдэй ажаглалтануудые анхаралдаа абажа, өөһэдынгөө шүлэгүүдтэ эрилтэ ехэтэйгээр хандаха ёһотой.

* * *

Һаяхан БМАССР-эй уранзохёолшодой Союз ба ВЛКСМ обком колхозуудай комсомольско эхин организацинуудай секретарьнуудтай уранзохёолшодой уулзалга эмхидхэбэ. Энэ уулзалга дээрэ Ц. Дамдинжапов бурят-монгол литературын ургалта тухай ба тэрэнэй саашанхи зорилгонууд тухай тобшоор үгэ хэлэбэ. Тэрэнэй һүүлээр уранзохёолшод Хоца Намсараев, Цэдэн Галсанов, Шираб Нимбуев, залуу поэдүүд Дамба Жалсараев, Дашижамсо Гунзынов, Чимит-Рыгзын Намжилов, Цэдэп Цыремпилов гэгшэд өөһэдынгөө шүлэгүүд ба рассказуудые уншажа үгэбэ. Комсомольско эхин организациин секретарьнууд уранзохёолшодые халуунаар угтажа, тэдэнэй зохёолнууд тухай, хайшан гэжэ бэшэдэг тухайнь олон тоото асуудалнуудые һуража, харюунуудые абаа. Уулзалгада хабаадагшадай зүгһөө үгэ хэлэһэн нүхэд Еранский, Азаматов гэгшэд уранзохёолшодто баясхалан хүргэжэ, творческо амжалтануудые хүсэбэ.

Айл бүхэн газетэ захяа

Кяхтын аймагай Субуктын сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо 1952 оной газетэ ба журналнуудые захилга эмхитэйгээр үнгэргэгдөө.

Тус колхозой дэргэдэхи партийна эхин организаци газетэ тараалгые саг болзор соонь үнгэргэхын тулада колхознигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулаа. Мүнөө колхоз дээрэ 2574 түхэригтэ газетэнүүд болон журналнууд захигдаад, мүнгэниинь сүм оруулагдаа. Республиканска ба аймагай газетэнүүдые айл бүхэн захяа. Центральна газетэнүүдые колхозой правлени олоор захиһан байна. Гадна, «Смена», «Молодой колхозник», «Социалистическое сельское хозяйство» гэхэ мэтэ журналнууд захигдаа.

Ц. Митыпов.

Египедэй, Сириин, Ливанай, Иракын, Саудовска Аравиин, Иеменэй ба Израилиин Правительствонуудта

СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ЭЛЬГЭЭҺЭН НОТОНУУД

Ноябрийн 21-дэ СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо А. А. Громыко Египедэй Посланник г-н Анис Азер Бей гэгшые ерүүлэн уулзаад, дундавосточно командовани гэдэгые байгуулха тушаа США-гэй, Англиин, Франциин ба Турциин Правительствонуудай дурадхалнууд тухай асуудалаар ното тэрээндэ барюулба.

Мүн тэрэ үдэр **А. А. Громыко** иимэл удхатай нотонуудые Сириин хэрэгүүдые эрхилхэ Этигэмжэтэ г-н **Бади Хакки,** Ливанай хэрэгүүдые эрхилхэ Этигэмжэтэ г-н **А. Нажжар,** Иракын хэрэгүүдые эрхилхэ Этигэмжэтэ г-н **Х. Эль Гейляни** гэгшэдтэ, тэрэшэлэн Израиль гүрэнэй Посланник г-н **С. Эльяшивтэ** барюулаа.

Египедэй Правительстводо эльгээгдэһэн нотын текстнь доро тунхаглагдаба.

«Советскэ Правительство болбол Египедэй Правительстводо иигэжэ мэдүүлхые шухалада тоолоно

Дүтын ба Дунда Востогые хамтадаа «хамгаалхын» тула дундавосточно союзна командовани гэдэгые байгуулха тухай асуудалаар Египедэй Правительстводо тусхай хандажа США-гэй, Англиин, Франциин ба Турциин Правительствонуудай хэһэн дурадхалнууд энэ оной октябрийн 14-дэ хэблэлдэ тунхаглагдаһан байна. Тус дурадхалнууд Сириин, Ливанай, Иракын, Саудовска Аравиин, Иеменэй, Израилиин ба Трансиорданиин Правительствонуудта дамжуулан үгтэһэниинь мүн лэ элитэ. Дурсагдаһан оронуудай Правительствонуудта дамжуулан үгтэһэн энэл асуудалаар Америкын Холбоото Штадуудай, Англиин, Франциин ба Турциин Правительствонуудай Деклараци ноябрийн 10-да тунхаглагдаһан байха юм.

Тэдэ дурадхалнууд хадаа «Дүтын Востогто союзна командовани» байгуулха, Египедэй ба Дүтын болон Дунда Востогой бусад оронуудай территори дээрэ гадаадын зэбсэгтэ хүсэнүүдые байлгаха, тэрэшэлэн энэ командованиин штабые Египедэй территори дээрэ байлгаха, тэрэ штабай мэдэлдэ зэбсэгтэ хүсэнүүд, сэрэгэй базанууд, коммуникацинууд, портнууд ба бусад барилгануудаа Египедэй ба тус районгохи ондоошье оронуудай үгэхэ ябадал хараалагдана. Гэхэтэй хамта, дундавосточно командовани гэдэгынь Атлантическа блогой организацитай холбоотой байха гэжэ тэдэ дурадхалнууд хараална.

Дүрбэн гүрэнэй дурадхалнууд болон Декларациһаа мэдэхэдэ, Дүтын ба Дунда Востогой районд хамтын тиимэ командовани байгуулха тухай дурсагдаһан гүрэнүүдэй эрилтэнь энэ районой «хамгаалга» эмхидхэхэ хэбэртэйгээр Атлантическа блогой бэелүүлжэ байгаа сэрэгэй хэмжээ-ябуулгануудта Дүтын ба Дунда Востогой районой гүрэнүүдые элсүүлхэ зорилготой.

Атлантическа блогой уг зорилгонуудынь тэрээндэ хабаадагшадые хамгаалха зорилгонуудта огто хамаадахагүй байна гэжэ Советскэ Правительство өөрынгөө тусхай документнүүд соо нэгэнтэбэшэ зааһан байха юм. Энэ блок агрессивнэ уг зорилгонуудтай, мүн СССР-тэ ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй гэжэ баримтанууд дээрэһээ харагдаа. Гэхэтэй хамта, бусад гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр нүгөөдэ гүрэнүүдэйнь блок байгуулха бэшэ, харин арадуудай хоорондын эб найрамдал ба хани барисаата харилсаануудые тогтоохо зорилготой Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин гол принципүүдтэ Атлантическа блогой уг зорилгонуудынь зүришэнэ.

Атлантическа блогой эмхидхэлшэдээр Европодо ба бусад районуудта ябуулагдажа байгаа хэмжээ-ябуулганууд юу харуулнаб гэбэл, энэ блок Америкын Холбоото Штадууд түрүүтэй тэрэнэй эмхидхэлшэдэй агрессивнэ империалистическэ политикын зэбсэг болонхой байна. Гансахан энээн дээрэһээшье харахада, дундавосточно командовани байгуулха тухай дүрбэн оронай дурадхалаар хараалагдаһан түсэб хадаа Дүтын ба Дунда Востогто амгалан, аюулгүй байдал сахилгын интересүүдтэ, тэрэшэлэн энэ районой гүрэнүүдэй бодото национальна интересүүдтэ ямаршье хамаагүй байна. Энэнь үшөө юун дээрэһээ харагданаб гэбэл, тиимэ командованиие эмхидхэлгэ хадаа тус оронуудай хүн зоной тон дурагүй байтарнь Египедтэ, Иракта ба Дунда, Дүтын Востогой ондоошье оронуудта шэнэ базануудые байгуулха ба бии байгаашыень үргэдхэхэ, эдэ оронуудта гадаадын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй байха болзорые һунааха, тэрэшэлэн эдэнэй территори дээрэ шэнээр асарха үргэн ехэ түсэбүүдтэй холбогдоно.

Дундавосточно командовани гэдэгые байгуулха түсэб бэелүүлгэ хадаа Атлантическа блогые эмхидхэгшэ оронуудай сэрэгүүдэй, нэн түрүүн США-гэй ба Англиин, мүн зарим бусад гүрэнүүдэй, гэрэ тоодо энэ районһоо 12—15 мянган километрын хараанда байһан Австрали, Шэнэ Зеланди гэхэ мэтын гүрэнүүдэй сэрэгүүдэй зүгһөө Дүтын ба Дунда Востогой оронуудые үнэндөө сэрэгээр эзэмдэхэ ябадалда хүргэхэ байгаа. Дүтын ба Дунда Востогой оронуудта иимэ байдалай ямар удхатай болохые—хэдэн арбаад жэлэй урда тээ гадаадын сэрэгүүдээр эзэлэгдэһэн эдэ оронуудай заримынь жэшээ дээрэ харахада бэрхэтэй бэшэ байна. Тэдэнэй территориһоо гадаадын сэрэгүүдые гаргаха тухай эдэ оронуудай арадуудай хуулита эрилтэнүүдые хэжэ байбашье һаань, тэлэ сэрэгүүд мүнөө үдэр хүрэтэр тэндэ байжа үргэлжэлһээр.

Дүтын ба Дунда Востогой оронуудые гадаадын сэрэгүүдээр эзэлэлгэ, мүн дундавосточно командовани байгуулха түсэбүүдтэй зохилдуулан тэдэнэй территори дээрэ гадаадын сэрэгэй базануудые байгуулга хадаа бэеэ даанхай байдал ба суверенитедые эдэ оронуудай гээхэ ябадалда, эдэнэй территориие, тэдэнэй материальна ресурснуудые —нефть, хлопок гэхэ мэтые агрессивнэ зорилгонуудтаа ашаглаха гэжэ һэдэжэ байгаа зарим томо гүрэнүүдэй мэдэлдэ эдэниие оруулха ябадалда хүргэнгүй байжа шадахагүй.

Дүтын ба Дунда Востогой оронуудые хамгаалгын интересүүд тушаа алибаа дурадхалнууд хадаа бодото дээрээ Советскэ Союзай ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү шэглүүлэгдэһэн Атлантическа блогой сэрэгэй хэмжээ-ябуулгануудта Египедые, мүн Дүтын ба Дунда Востогой бусад оронуудые оруулха ябадалаа далдалһан халхабша болоно.

Советскэ гүрэнэй тогтоһон түрүүшын үдэрһөө эхилээд, Востогой арадуудай национальна эрмэлзэлнүүдтэ, национальна бэеэ даан байдалай ба суверенитедэй түлөө тэдэнэй тэмсэлдэ Советскэ Правительствын анхаралтайгаар ба туһалархалтайгаар хандадагынь бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ баримта мүн гэжэ тэмдэглэхые энээнтэй дашарамдуулан Советскэ Правительство шухалада тоолоно.

Дүтын ба Дунда Востогой оронуудые өөһэдынгөө колонинууд шэнгээр хаража дадаһан гүрэнүүдһээ ондоогоор, Советскэ Союз хадаа ехэшье, багашье арадуудай национальна зүб эрилтэнүүдые дэмжэдэг өөрынгөө хубилашагүй политикые баримталан, гадаадын сэрэгүүдые эдэ оронуудай территориһоо гаргаха тухай Сириин ба Ливанай хуулита эрилтэнүүдые Аюулгүйн Советтэ 1946 ондо дэмжэһэниинь мэдээжэ. Советскэ Союз болбол Египедэй иимэл эрилтэнүүдые 1947 ондо Аюулгүйн Советтэ дэмжэһэн байгаа. Советскэ Союзай иимэ политика Дүтын ба Дунда Востогой арадуудай национальна гол интересүүдтэ, мүн бүгэдэниитын эб найрамдал хамгаалха интересүүдтэ харюусана.

Советскэ Правительство болбол эб найрамдалай политикые хэлбэрэшэгүйгөөр хододоо ябуулжа байгаа. Эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхэ ябадалда шэглүүлэгдэһэн Советскэ Правительствын тодорхой дурадхалнууд энээн тухай гэршэлнэ. Яаралтайгаар зэбсэглэлгэдэ эсэс табиха, атомна зэбсэг хоримжолхо, агууехэ табан гүрэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй гурбанай нэгэ хубиие хорооохо, Корейдэ агрессивнэ дайе зогсоохо, Эб найрамдалай Пакт баталха гэжэ уряалан, Советскэ Союз иимэ дурадхалнуудые Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида олон дахин хэһэн юм, мүнөөшье хэжэ байна.

Дүтын ба Дунда Востогой оронуудта ямар-нэгэн аюул тохёолдожо байһан тухай элдэб мэдүүлгэнүүдэй али зэргын худал тэнэг байһые, мүн тиимэ командовани байгуулха тухай дурадхалнуудые хэхэдээ США-гэй, Англиин, Франциин ба Турциин Правительствонуудай табиһан бодото зорилгонууд ямар байһые эдэ бүгэдэ харуулна. Дүтын ба Дунда Востогой оронуудта аюул тохёолдоһон хэбэртэйгээр шалтажа, дундавосточно командовани гэдэгые байгуулха ябадалаа зүбтүүлхые һэдэнэ.

Дүрбэн гүрэнэй тэдэ дурадхалнууд тушаа мүнөө Египедэй Правительствын баримталһан хараа бодолые Советскэ Правительство бүринсэгнэнэ, дундавосточно командовани гэдэгтэ Дүтын ба Дунда Востогой оронуудай хабаадалгань СССР-эй ба эдэ оронуудай хоорондын харилсаануудта, мүн Дүтын ба Дунда Востогой районд эб найрамдал болон аюулгүй байдал сахихада хэрэгтэ ехэ хохидол ушаруулха байһанда Египедэй Правительствын анхарал хандуулхые шухалада тоолоно».

СССР-һээ Египедтэ байгаа Посланник С. П. Козырев ноябрийн 22-то, Каирта, Саудовска Аравиин ба Иеменэй Правительствонуудта дамжуулан үгэхын тулада Советскэ Правительствын иимэ нотонуудые Саудовска Аравиһаа ба Иеменһээ Египедтэ байгаа Посланнигуудта барюулба. (ТАСС).

Газетэ, журнал захилгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ

Мүнөө үедэ «Союзпечатиин» бүхы органууд, хэлхеэ холбооной отделениинүүд ба агентствонууд хадаа газетэнүүд болон журналнуудта 1952 оной захил абажа байна.

Тус кампаниин политическэ удхашанар хадаа большевистскэ хэблэлэй үүргэ тухай нүхэр Сталинай элитэ заабаряар тодорхойлогдоно. Нүхэр Сталин 1923 ондо партиин XII съезд дээрэ иигэжэ хэлээ һэн:

«Хэблэл хадаа өөртэнь ойлгосотой хэлэн дээрэ хүдэлмэришэн ангитай партиин үдэр бүхэндэ, час бүхэндэ хөөрэлдэхэдэнь туһалдаг эгээл хүсэтэй зэбсэг мүн. Парти анги хоёрой хоорондо духовно холбоо байгуулдаг тиимэ ондоо зэбсэгүүд, ондоо тиимэ уян һайн аппарат байгаалида байхагүй!»

Иимэ дээрэһээ парти ба советскэ правительство хадаа большевистскэ хэблэлэй ургалтада, тэрэниие үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ саг үргэлжэ анхарал табина. Советскэ Союзда 8 мянга шахуу газетэнүүд ба 1400 гаран журналнууд хэблэглэн гарана. Манай Бурят-Монголой АССР-тэ гурбан республиканска, хоёр городской, 23 аймачна, фабрично-заводской дүрбэн газетэнүүд—оройн хамтадаа 92,7 мянган экземпляр хэблэгдэнэ. Газетэ ба журналнууд иимэ үргэн далайсатайгаар нэгэшье капиталистическэ орондо хэблэгдэнэгүй. Энэ хадаа ажалшадай политическэ ба культурна эрилтэнүүдые хангаха бүхы условинуудые байгуулжа шадаһан социализмын орондо бүрин түгэс бэелүүлэгдэнэ бшуу.

Большевистскэ хэблэл хадаа советскэ арадай ажабайдалда бата бэхээр нэбтэрэн ороо. Хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, албахаагшадай гэр бүлэдэ газетэ, журнал болбол шухала хэрэгсэлэй зүйл болонхой. Газетэнүүд ба журналнууд хадаа советскэ хүнүүдтэ марксизм-ленинизмын агууехэ һургаал шудалалгадань, ажал хүдэлмэридэнь, һуралсалдань, хамаг бүхы илалтануудтань туһална. Тиимэ дээрэһээ хэблэл болбол манай орон дотор арад ниитын дунда ехэ хүндэтэй болонхой. Олон миллион советскэ хүнүүд журналнуудые, газетэнүүдые жэлһээ жэлдэ таһаралтагүйгөөр захидаг байна. Гансахан манай республика дотор 30 мянган хүн «Бурят-Монгольская правда» газетые, 14 мянгаад хүн «Бурят-Монголой үнэн» ба «Бурят-Монгольский комсомолец» газетэнүүдые захижа абана. Манай республикын ажалшад 10 мянган экземплярһаа дээшэ центральна газетэ ба журналнуудые захижа абадаг. Энэ хадаа республикын ажалшадай политическэ болон культурна ургалтые гэршэлнэ.

Зүгөөр, сидэнэр хэблэл тараалгаар амжалтануудые туйлаабди гээд һанаагаа амарха ёһогүйбди. Дутуу дунда зүйлнүүдээ элирүүлэн, шиидхэгдээгүй зорилгонуудаа бэелүүлгэдэ шухала анхарал хандуулха хэрэгтэй гэжэ нүхэр Сталин советскэ хүнүүдые һургана.

Мүнөө жэлдэ ажалшадай дунда хэблэл тараалгада горьтойхон дутуу дунданууд ушарна. Жэшээлхэдэ, Бичурын, Мухаршэбэрэй, Кяхтын, Түнхэнэй болон зарим бусад аймагуудта хэблэл тараалга, илангаяа «Бурят-Монголой үнэниие» тараалга, ехэ хангалтагүй байна. Бичурын аймагта ноябрь һара соо 2000 экземпляр, «Бурят-Монгольская правда» захигдаха байһан аад, 1191 экз. захигдаа, тиихэдэ «Бурят-Монголой үнэн» 350 экземпляр тараагдаха байһан аад, миил 130 экз. захигдаа. Кяхтын аймагта 300 экземпляр «Бурят-Монголой үнэн» газетын оройдоо 90 экз. тараагдаа. Гадна олонхи аймагай газетэнүүд муугаар тараагдана.

Зарим аймагуудта газетэнүүд ба журналнууд һулаар тараагдахаһаа гадна, тэдэниие буруугаар хубаарилха ябадал үзэгдэнэ. Центральна газетэнүүдэй ба журналнуудай ехэнхи хубинь холын колхознигуудта хүртэнгүйгөөр, аймагай эмхи зургаануудта үлэшэдэг байна. Дурсагдаһан дутуу дунданууд юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, аймагуудай зарим партийна организацинууд, хэлхеэ холбооной конторын хүтэлбэрилэгшэд хэблэл тарааха ябадалда хүсэд анхаралаа хандуулнагүй. Мүн орон дотор хэблэгдэдэг олон тоото газетэнүүд болон журналнуудые ажалшадай дунда дэлгэрүүлхэ тушаа пропаганда ябуулагданагүй.

Дээрэ хэлэгдэһэн дутуу дунданууд 1952 оной газетэнүүд ба журналнуудые захилгын үедэ дабтагдаха ёһогүй.

Нютагай партийна организацинууд, «Союзпечатиин» органууд, аймагай хэлхеэ холбооной конторонууд, почтын отделениинүүд ба агентствонууд 1952 оной газетэнүүд ба журналнуудай захил бүрин хангахын тула эмхидхэлэй хүдэлмэриие хаа хаанагүй ябуулха уялгатай. Хүдэлмэришэдэй, албахаагшанарай, колхознигой бүлэ бүхэн газетэ ба журналтай байха ёһотой.

Энэ шухала зорилгые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада фабрикануудта, заводуудта, эмхи зургаануудта, һургуулинуудта, МТС-үүдтэ, колхозуудта болон совхозуудта индивидуальна захил абаха пунктнууд тогтоогдохо зэргэтэй. Партийна, комсомольско, профсоюзна эхин организацинуудаар, агитколлективүүдээр ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудаар дамжуулан, арад зоной дунда газетэнүүд болон журналнуудые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Мүнөө захил үнгэргэлгэдэ хэблэл тараагшадые, колхоздо бэшэг зөөгшэдые, комсомолецууд болон пионернүүдые олоор хабаадуулбал һайн байна.

Газетэнүүд болон журналнуудые захижа абаха тушаа тусхайта болзорнуудай тогтоогдоһые хараадаа абажа, шухала хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэй.

1952 оной январь һарын центральна хэблэлнүүдые захин абалга —байгша оной декабрийн 15-һаа оройтуулангүйгөөр, республикын, аймагай ба городской хэблэлые — декабриин 25 болотор дүүргэхэ шухала. Зүгөөр, хэблэлдэ захил абалга хэдэ хэдэн аймагуудта ехэ удаанаар, тэсэшэгүй нобшоор ябуулагдажа байна. Ториин ба Курумканай аймагуудта, тэрэшэлэн Бабушкин, Городок городуудта һүүлшын үдэр болотор хэблэл тарааха ниитын түлөөлэгшэд огто томилогдоогүй байба. Тиимэһээ ноябрийн 19-нэй байдалаар Ториин аймаг дотор, бюджетнэ захил оруулалсаад, миил 75 экземпляр республиканска газетэнүүдтэ захил абтаһан байха юм. Хориин, Хэжэнгын ба Иволгын аймагуудта хэрэг мүн һайн бэшэ байна. Хэблэл тараалгаар нобшорхо ябадалда түргөөр эсэс табиха хэрэгтэй, хэблэл захилгые иимэ богонихон болзор соо дүүргэхын тулада эрид шууд хэмжээнүүдые абаха шухала.

Ажалшадай дунда хэблэл тараалга хадаа ниитэ-политическэ хүдэлмэриин шухала һалбари, мүн олониитые коммунистическэ ёһоор гэгээрүүлгэдэ ехэ удхашанартай хэрэг болоно. Партийна организацинууд, «Союзпечатиин» органууд, хэлхеэ холбооной конторонууд газетэ ба журналнуудай 1952 оной захилые бүрин хангаха ёһотой.

К. БАЛДАЕВ, ВКП(б)-гэй обкомой хэблэлэй ба издательствын секторые даагша.

МАЛАА ДУЛААН БАЙРАНУУДТА, САДХАЛАНААР ҮБЭЛЖҮҮЛЭЕ

Малшадай мүрысөөн

...харшэбэрэй аймагай Занди... сомоной «Комсомол» колхозой ...шад мүнөө жэлдэ адуу малаа ...р тарганаар, хоролтогүйгөөр ...оруулхын түлөө социалисти... мүрысөө дэлгэрүүлбэ. Хони-...товарна фермынхид мүнөө ...э 800 гаран хониной байха шэнэ ...а барниһан, мүн газаахи хорой ...оруудыень шэнэлһэн байна. ...шод Ц. Цыренжапова, Б. ...инова гэгшэд энэ хүдэлмэри... эрхим жэшээ харуулаа.

...рэшэлэн гахайн-товарна фер...хид 10 гаран гахайн байха ти...й байрын барилга һаяхан ...гэбэ. Гадна, 40 гахайн байха ...вой байра шэнэдхэн заһагдаа. ... хүдэлмэридэ фермые даагшад ...Рыгзенов гахайшан Бадма Цы...ва гэгшэд оролдосотойгоор ...лаа.

...хайнуудай үүлтэрые һайжа...хын түлөө һаяхан энэ колхоз ...-Удын «Живконтороһоо» то...агаан үүлтэрэй 4 азарга га...уудые асарба. Тэдэнь мүнөө ...техническэ заабариин ёһоор ха...лагдана.

...урсагдагша фермэнүүдэй хү...мэрилэгшэд өөһэдынгөө дааһан ...а анхаралаа ехээр хандуулжа, ...эй дулаан байраар хангажа ...һан байна.

...олхозой эрхим адуушан Бата ...аров өөрынгөө дааһан 115 ...й адууе зун-намарай бэлшээ...ээрэ һайнаар адуулжа, тобир ...н болгоод, үбэлжэлгые эрхи...э угтаба. Нүхэр Банзаров энэ ...э адуугаа нэгэшье хоролто...гөөр, тобир тарганаар ондо ...лха, гүүн бүриһөө унага аба... бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ гэ... социалистическэ уялга абаа.

Д. Батомункуев.

...улаан байра түхеэрбэ

...хтын аймагай Больше-Лугска ...советэй Энгельсын нэрэмжэтэ ...хозой гэшүүд ВКП(б)-гэй обко... нээмэл бэшэгтэ харюу болгон ... жэлдэ малайнгаа үбэл...ые жэшээтэ һайнаар үнгэргэ... түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ ...а. Тус колхозой нүхэр Очиро... хүтэлбэрилдэг барилгашадай ...ада 400 хониной, 200 үнеэнэй, ...ахайн, 500 тахяагай байха ти...й дулаан байрануудые барижа ...гээ. Мүн энэ бригадынхид мэ...хуушан байрануудые һэльбэн ...барилаа. Тус колхоз соломо, ... суглуулгада анхаралаа ...хандуулна. Нүхэр Гармаевай ...бэрилдэг тэжээл бэлэдхэлэй ...й бригада соломо, мэхиинэ ...улгые һаяар түгэсхэжэ, үбэ...сагта малдаа бардам хүрэхэ ...эм бэлдэхын түлөө тэмсэнэ.

В. Жигжитов.

Үнеэнһээ ехэ һү һаахын түлөө

Иволгын аймагай Каленовско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Е. ОВЧИННИКОВА хөөрэнэ

Би 1945 онһоо хойшо һаалишанаар хүдэлмэрилнэб. Түрүүшынгээ жэлдэ өөрынгөө дааһан үнеэн бүриһөө оройдоо 700 литр һү һаагаа һэм. Гэбэшье, һү һаалгые жэл бүри дээшэлүүлжэ, 1950 ондо үнеэн бүриһөө 1530, байгша оной 10 һара соо 1354 литр һү һаагааб. Имагтал үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлдэг, һаадаг болоһоной ашаар иимэ амжалта туйлагдаа. Ехэ һү һааха хэрэгтэ үнеэдые һайнаар тэжээхэ, зүбөөр һааха ба тэдээндэ анхаралтайгаар, зөөлэнөөр хандаха гэээшэ угаа ехэ удхашанартай.

Манай фермэ үбэлэй үедэ малдаа эдюулхын тула үбһэ, силос, соломо, турнепс, капуста элбэг ехээр бэлдэнхэй. Турнепс ба капустые үбэлжэлгын эхин багта эдюулдэг, тиихэдэ февраль һара соо силоснэ нүхэнүүдые нээжэ, үнеэдтээ силос бага багаар эдюулжэ эхилдэг байнабди. Һаамхай үнеэдтэ үбэлдөө сүүдхэ бүри тэжээл иимэ хэмжээтэйгээр эдюулэгдэнэ: һайн шанартай үбһэ —8 килограмм, соломо—8—10, турнепс—6, капуста—5 килограмм, февраль һараһаа эхилжэ турнепсын орондо силос — 9—10 килограмм. Тиихэдээ үнеэдые үдэр эдеэлүүлхэдээ толгой бүридэнь заабол 30—40 грамм дабһа үгэлсэдэгбди. Үнеэдээ үдэрэй гурба дахин һаадаг ба эдеэлүүлдэг, хоёр дахин уһалдаг байнабди.

Үнеэдэй һү үгэлгые дээшэлүүлхын тула үдэрэйнь гуримые наринаар сахиха хэрэгтэй. Үнеэд иимэ гуримда һуража, тэрэнэй ёһоор бэеэ бэлдэһэн байдаг. Үнеэдээ амаржа, хибэдһээ хибэжэ, эдиһэн тэжээлээ шэнгээжэ байхадань иишэ тиишэнь туужа болохогүй. Үнеэнһээ ехэ һү һаахаяа һанаа һаа, байра соонь шэмээ шууяа гаргахагүй, тэдээндэ анхаралтайгаар, зөөлэнөөр хандаха ёһотой.

Үнеэ һаалгын үдэрэй гуримые илангаяа наринаар сахиха ёһотой. Бидэнэр үнеэдээ имагтал нэгэ хэмдэ һаадагбди. Тиимэһээ болзорһоо нэгэ бага хожомдоходо үнеэн ехэ һанаагаа зободог, һаалгыень болзорһоо урид эхилхэдэ үнеэн бэеэ бэлэдхээгүй байдаг юм. Эдэ бүгэдэ хадаа һү һаалгада ехээр нүлөөлдэг байна. Тэрээнһээ байтагай үнеэнэй нюрган дээрэ полотенцэ гү, али бээлэй табихадашье үнеэнһээ һү һаалгада муугаар нүлөөлжэ болохо байна бшуу.

Үнеэ һааха арга һү һаалгада мүн лэ нүлөөлдэг. Һаалишанаар хүдэлмэрилжэ байһан үедөө үнеэдые элдэб аргаар һаажа, альгаараа бажуужа һаахада үлүү һайн байһаниинь мэдээб. Түрүүшээр энэ арга тон хүндэ ба эсэбэритэй гэжэ һанагдагша һэн. Теэд ябан тэрээниие һайнаар шудалхадамни, энэ арга эгээл хүнгэн ба үнеэ оройдоо зобоодоггүй байба. Альгаараа бажуужа һааха гэээшэ тугалай хүхэһэндэл адлирхуу байжа, үнеэн һүеэ ехээр үгэдэг юм. Тиихэдээ дэлэнгынь ехээр угзарангүйгөөр, түргэнөөр һааха хэрэгтэй. Иимэ аргаар һаадаг болоһонһоо хойшо үнеэдээ нилээд түргэнөөр һаадаг болооб. Жэшээнь, минута соо альган бүхэнөөрөө 80—90 дахин шобтордог байнаб. Гэбэшье, тэрэнээ үшөөл үсөөн гэжэ һананаб. Саашадаа минута соо 100 дахин шобторжо, һаалгын процессые улам түргэдхэхын түлөө тэмсэхэб.

Үнеэ һаахын урда тээ дэлэнгыень бүлеэн уһаар угаагаад, полотенцээр хуурай болотор аршадагби. Тиигэжэ үнеэнэй дэлэндэ түрүүшын массаж хэгдэнэ гэээшэ. Гадна, һаажа эхилхэһээ урид хүхынь бажуугаад, дээшэнь нэгэ хэды дэхэдэг байнаб. Иигэжэ массаж хэһэнэй һүүлээр үнеэгээ һаажа эхилнэб. Үнеэ һаахадаа һүнэйнь таһалдангүй гарахаар һааха, хүхыень нугалхагүй ёһотой. Дэлэнгэйнь һулараад байхада һүүлшынгээ массаж хэжэ, үлэгшэ һүень һаадаг байнаб.

Үнеэдые зүбөөр шэргээжэ, түрэлгэдэ бэлэдхэхэ гэээшэ мүн лэ ехэ удхашанартай. Би үнеэдээ түрэхэһөөнь хоёр һара урид шэргээдэгби. Тиихэдээ һү ехэтэй үнеэдые гансата шэргээжэ болохогүй. Тэдээниие шэргээхын тула 20—25 үдэр урид тэжээлэйнь рационии багадхадаг, һаалгыень үсөөрүүлдэгби. Тиин түрэхэһөөнь 15 хоног урид үнеэндэ силос эдюулхэеэ болидогби. 5—10 хоноод түрэхэеэ байхадаа үнеэд түрэлгын байра соо оруулагдана.

Түрэхэ үнеэнэй хойноһоо илангаяа һайнаар харууһалха хэрэгтэй. Шэргэһэн үе соонь үнеэдые дунда ба дундаһаа дээшэ шадалтай болгожо, түрэлгэдэ бэлэдхэдэгби. Түрэһэнэйнь һүүлээр 15—20 үдэр соо үдэрэй 4—5 дахин һаадаг, саашадаа 3 дахин һаадаг байнаб. Мүн түрэһэнһөөнь хойно 15 хоног үнгэрхэлөөр силос болон бусад шэмэтэ тэжээл эдюулжэ эхилдэгби. Үнеэнэй һүеэ нэмээхэ бүринь тэжээлэйнь рацион нэмээгдэнэ. Жэшээнь, 1 литр һү үлүү ехээр үгэдэг болоходонь, тэжээлэйнь рациондо 1 килограмм үбһэ, 1 килограмм турнепс нэмээдэгби. Саашадаа һаалгынь бүхы үе соо тэжээлыень таһалдуулангүй, үнеэдые нормын ёһоор эдеэлүүлнэб.

Би өөрынгөө дааһан үнеэн бүхэнһөө жэл бүри тугал абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлнэб. Үнеэн бүриһөө тугал абахын тула үнеэдээ орооной кампанида һайнаар бэлэдхэжэ, ороондо оруулха, саг соонь шэргээжэ, түрэлгэдэнь һайнаар бэлэдхэхэ ёһотой. Һү һааха талаар өөрынгөө дүршэл тухай хөөрэхэ зуураа, манай колхозуудай һаалишад үнеэдээ зүбөөр һаажа, һү ехээр һаахын түлөө оролдохо бэзэ гэжэ найданаб. Манай фермын һаалишад Кривопонова, Казанцева, Овчинникова гэгшэд үнеэдээ мүн лэ иимэ аргаар һаажа, байгша оной 10 һара соо өөһэдынгөө дааһан үнеэн бүриһөө 1300—1480 литр һү һаагаа.

Шэлэй заводой машинно-ванна цехын газовщица Н. Павлуцкая стахановскаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа үдэрэйнгөө норма 120 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: газовщица-стахановка Н. Павлуцкая ажаллажа байна.

М. Миневэй фото.

Физкультурнигуудые спортивна хэрэгсэлнүүдээр хангаха

Манай орон дотор физкультура ба спорт улам түргэнөөр хүгжэжэ байна. Спорт хадаа залуушуулай ехээр дурладаг хэрэг болонхой. Тэдэнэй эрилтые дүүрэнээр хангахын тула спортивна хэрэгсэлнүүдые элбэгээр гаргажа байха шухала. Спортивна инвентарь бэлэдхэлгые республикын Министрнүүдэй Совет леспромхимсоюзда даалгаһан байна. Теэд леспромхимсоюз энэ жэлдэ хүсэд комплекттэй 5 мянган паар сана гаргаха байһан аад, миил 1520 паар гаргаа. Тэдэнь шанар муутай, ехэ үнэтэй байдаг юм. Тус организациин хүтэлбэрилэгшэд сана хэхэ модо холоһоо асарнабди, хэрэглэжэ байһан модомнай шанар муутай гэжэ шалтана.

Хэгдэжэ бэлэн болоһон спортивна хэрэгсэлнүүдые тараалгаар Бурмонкоопсоюз баһал хойрог ябадал гаргана. Үнгэрэгшэ үбэлһөө эхилээд мүнөө хүрэтэр Бурмонкоопсоюзай базада 800 паар сана, 700 паар коньки хэбтэжэ байна. Теэд складые даагша нүхэр Дахалаев, базые даагша нүхэр Дугарон гэгшэд спортивна хэрэгсэлнүүдые экспедиторнүүд абажа үгэнэгүй гэжэ шалтана. Мүн Кяхтын аймпотребсоюзай ба Бурмонторгын базануудта нёдондонһоо эхилээд, 250 паар сана, 80 паар коньки хэбтэжэ байна. Спортивна хэрэгсэлнүүд юундэ худалдагданагүйб гэжэ асуухада, Бурмонторгын кяхтинска отделениин складые даагша нүхэр Цыбиков үбэлэй спортивна сезон эхилээдүй, саһан ороодүй гэжэ һэшхэлгүйгөөр харюусадаг. Энээндэнь залуушуулай дураа гутахань буруу бэшэ Тэдэнэр үбэлэй спортивна сезондо эртээнһээ бэлэдхэлтэй байха гэжэ оролдоно бшуу.

Б. Санданов.

ХОРИДО ХҮДӨӨ АЖАХЫН ВЫСТАВКЭ БОЛОБО

Ноябриин 17-ной үдэр Хориин аймагай ц...ргэ хүдөө ажахын выставкэ болобо. Энэ выставкэдэ аймагай хүдөө ажахын 64 түрүүшүүл хабаадаа. Түрүү колхозуудай, механизаторнуудай ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй шэн габьяата ажалые харуулһан экспонадууд выставкын павильонуудта табигдаһан байгаа. Энэ выставкэдэ аймаг соогоо түрүү колхозууд болохо Үдын сомоной Сталинай ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай колхознигуудай ажалай дүнгүүд илангаяа тодоор харуулагдаһан байна.

Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Г. Будажапов, партийна эхин организациинь секретарь нүхэр Ц. Доржиев) 1951 оной 10 һарын турша соо 100 эхэ мал бүриһөө 92 хурьга, 65 унага, 82 тугал, 4 поршоонхо абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн байна. Мүн нютагай үүлтэрэй һаамхай үнеэн бүхэнһөө дунда жэшээгээр 461 литр һү һааһан ба хонин бүриһөө 1.690 килограмм нооһо хайшалһан байгаа. Тус колхозой хониной ба адуунай фермэнүүд, 10 түрүү малшад аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадаа. Тус колхозой хониной-товарна фермэ (даагшань нүхэр Ц. Цыбанжапова) 1951 оной үнгэрһэн 10 һарын дүнгөөр хони үсхэбэрилхэ түсэбөө 113,6 процент дүүргээ Түрүү хонишод нүхэд Дэри Ойдопова 100 эхэ хонин бүриһөө дунда жэшээгээр 131 хурьга, Бадмаева Жигмит 116 хурьга абажа, нэгэшье хоролтогүйгөөр хонин һүрэгтөө табиһан байгаа. Адуунай фермэ (даагшань нүхэр Ц. Доржиев) адуу үсхэбэрилхэ 1951 онойнгоо түсэбые үнгэрһэн 10 һарын дүнгөөр 100,7 процент дүүргэһэн ба гүүдээ 100 процент ороондо оруулһан байна. Эрхим адуушан Дугар Базаров 1951 ондо 100 толгой гүүн бүриһөө 86 унага абажа, гээлтэ хоролтогүйгөөр адуун һүрэгтөө табяа.

Үдын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозһоо хүдөө ажахын арбаад түрүүшүүл выставкэдэ хабаадаа. Тэдэнэй тоодо оролсоһон түрүү хонишод Ц Базарсадуева 100 эхэ хонин бүриһөө 120 хурьга, Ж. Лодоева 110 хурьга абаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. Энэ колхозой хониной-товарна фермэ (даагшань нүхэр Цыренов) 1951 онойнгоо хони үсхэбэрилхэ түсэб үнгэрһэн 10 һарын турша соо 106,9 процент дүүргээ.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үнеэшэн Ц. Цыбикова 17 үнеэнһээ 17 тугал. «Улаан-Одон» колхозой хонишон Дамдин Торбоев—100 эхэ хонин бүриһөө 111 хурьга, Дымит Цыжипова — 111 хурьга, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой үнеэшэд Ц. Цыренжапова 14 үнеэнһээ 14 тугал, Ц. Санжиева 15 үнеэнһээ 15 тугал, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой үнеэшэн Долгор Ганжурова 17 үнеэнһээ 17 тугал абаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлээ.

Аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадаһан Хориин МТС тэжээл буйлуулха кормозапарник, электрын хүсөөр хониной нооһо хайшалха аппарат ба самоходно сенокосилка асаржа, тэдэниие хайшан гэжэ хэрэглэхэ ба хүдөө ажахыда тэдэнэй ямар аша туһа үгэхэ тухай выставкэдэ ерэһэн хүдөө ажахын түрүүшүүлдэ харуулаа.

Аймагай маслопром өөрынгөө продукци асараа. Хасууртайн сомоной «Победа» колхозой турнепс, хартаабха, капуста харуулагдаа. Тус колхоз 5 гектар газарһаа 500 центнер турнепс, 15 гектар газарһаа 1191 центнер хартаабха, 3,6 гектар газарһаа 228,5 центнер капуста хуряажа абаһан байна. Тэрэ тоодо 3 гектар газарһаа 360 центнер хартаабха, нэгэ гектарһаа 100 центнер капуста хуряажа, үндэр ургаса туйлаһан байха юм.

Аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадагшадай суглаан боложо, аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Афанасьев хүдөө ажахын выставкын зорилго тухай, аймагай колхозуудай туйлаһан амжалтанууд, тэдэнэй дүй дүршэл ба хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ зорилгонууд тухай элидхэл хэһэн байна. Һүүлээрнь аймаг соогоо хонин ажалаараа суурхаһан Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хониной-товарна фермые даагша Ц. Цыбенжапова эгээн түрүүн үгэ абажа, колхозойнгоо хонин ажал хүгжөөхэ 1951—1955 онуудай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө республикын түрүү хонишодой зүблөөн дээрэ абаһан социалистическэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ байнаб гэжэ хэлэбэ. Мүн «Красный партизан» колхозой түрүү адуушан Цырен Аюшеев ба бусад үгэ хэлэгшэдээ дүй дүршэлөө саашадаа андалдан, улам һайнаар хүдэлмэрилхэ, мал үсхэбэрилхэ түрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэхэ, тэрээнһээ абаха ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ гэээшэ малшадай арюун уялга мүн гэжэ тэмдэглэбэд.

Аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадаһан түрүүшүүлдэ дипломууд, грамотанууд ба шан барюулагдаа.

Аймагай хүдөө ажахын выставкын ехэ шухала зорилготой байһые мэдэжэ байгаад, выставкэ үнгэргэхэ комисси (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыреторов) выставкые эрхимээр үнгэргэжэ шадаагүй. Арба табан шэлбээһээр гоёоһон малажалай павильондо ошоходо, хүдөө ажахын выставкэ боложо байна гэжэ мэдэхээр бэшэ. лозунгнууд ба плакадууд оройдоошье үгы, тэндэ байһан азаргануд, хонид ба үхэрнүүдэй хаанаһаашье асарагдаһаниие мэдэхын аргагүй, тэдээн тухай бэшэһэншье юумэ үгы байшоо. Зарим колхозуудһаа асарагдаха гэһэн һайн үүлтэрэй азарганууд, бухануд, үнеэд, нарин нооһотой үүлтэрэй хонид, электрын хүсөөр үнеэ һааха аппарат асарагдаагүй. Һайн үүлтэрэй гахай, энэ жэлдэ һайнаар ургуулагдаһан эрхим сортын шэнииса, хара таряан, овес, ячмень, хонидой нарин, нарибтар, шэрүүбтэр нооһон гэхэ мэтэ выставкэдэ харуулмаар зүйлнүүд оройдоошье үгы байгаа Аймагай хүдөө ажахын выставкэ ноябриин 17-до үдэрэй 14 часта нээгдэхэ гэжэ зар тунхаг болоһон аад, ямаршье бэлэдхэлгүй байһан дээрэһээ энэ болзортоо нээгдээгүй, үдэшэ орой нээгдээ.

Д. Доржиев,
манай корреспондент.

Советскэ сүүдэй хүмүүжүүлхы үүргэ

...даадын ба дотоодын полити... талаар большевистскэ партиин ...альнэ хараа шугамые бэелүүл...үдэлмэри хадаа советскэ ара...ушар ёһо һайн мэдэлгэдэ, ма...орон соо коммунизм байгуулха ...уд ба методүүд тухай Ленин—...инай һургаалай тон зүбтэ эдэ...гүнзэгыгөөр этигэлгэдэ түшэг...г байна. Манай орондо ком...зм байгуулхын түлөө арадай ...лые толгойлон, большевигүү... парти болбол ажалшадые ком...стическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ ...алда гол анхарал хандуулна. ...рынгөө Эхэ орондо, өөрынгөө ...тельствода ба Ленин — ...инай партида хизааргүй үнэн ...гаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын ...ехэ дайнай үедэ үшөө дахин ...улһан советскэ арад амгалан ...уулалтын үдэрнүүдтэ мүн лэ ...ишаг баатаршалгануудые гар... байна. Ажалшадай политическэ ...соёл ба культурна хэмжээн ...ехээр ургаа.

...э зуура, өөрынгөө ухаан бо...о капитализмын үлэгдэлые хү... усадхаагүй, урданай заншал...һаа хахасаагүй гээгдэнги за... хүнүүд манайда үшөөл бии ...аар. Тиимэ хүнүүд арадай ...дэ гамгүйгөөр хандадаг, об...ооһоо ехэ юумэ абаад тэрээндэ ...р үгэхэ гэжэ оролдодог, ажал...ын интересүүдтэ муугаар ...адаг, социалистическэ обще...ин гуримые эбдэдэг байна. ...һээ, советскэ арадай бүхы ...дые, социалистическэ зөөри ...шэдые, хулгайшадые, ажалай ...м эбдэгшэдые хайра гамгүйгөөр хэһээхын хажуугаар, ажалшадые коммунистическэ ёһоор саг үргэлжэ хүмүүжүүлхэ ба хүнүүдэй ухаан бодолдо үлэһэн хуушанай үлэгдэлнүүдые шууд зайсуулха шухала. «Иимэ хэмжээнүүдые абангүйгөөр, социалистическэ зөөри ба гүрэниие бэхижүүлхэ үзэлтэйгөөр ажалшадые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри шангадхангүйгөөр, — гэжэ нүхэр Молотов хэлэнэ, — гээгдэнги хүнүүдые социалистическэ ушар ёһо мэдэдэг ба эдэбхитэй байгуулагшад болгожо шадахагүйбди». Коммунистическэ хүмүүжүүлгын зорилгонууд иимэ байна. Эдэниие шиидхэлгэдэ советскэ сүүдэй үүргэ ба удхашанар тон ехэ юм.

«Советскэ засагай ээлжээтэ зорилгонууд» гэһэн зохёол соогоо В. И. Ленин иигэжэ зааһан байна:

«Бидэндэ гүрэн хэрэгтэй, бидэндэ баадхалга хэрэгтэй, пролетарска гүрэнэй тиимэ баадхалга бэелүүлхэ органиинь советскэ сүүдүүд байха ёһотой. Хүн зониие ажалай журамда һурган хүмүүжүүлхэ тон ехэ зорилго тэдэндэл даалгагдана» (Ленин. Зохёолнууд, том 27, нюур 191, хэблэл 4).

В. И. Ленинэй эдэ заабаринууд соо манай советскэ сүүдэй хоёр шухала зорилго тон элеэр тодорхойлогдоһон байна. Юуб гэбэл, нэгэ талаһаа, советскэ сүүд хадаа советскэ арадай бүхы дайсадые хайра гамгүйгөөр нисуулва, нүгөө талаһаа, ажалшадые социалистическэ Эхэ орондоо хизааргүй үнэн байхаар, советскэ хуулинуудые ба нийтын ёһо гуримые хүндэлдэгөөр хүмүүжүүлнэ.

Советскэ сүүд ехэ хүдэлмэри хэжэ, өөрынгөө үүргые гүрэнэй бэелүүлхэдэнь туһална. **Сүүд болбол гражданска дайнай, ажахые һэргээн бодхоолгын ба экономическа хүсэтэ база байгуулалгын үедэ бүхы дутуунууд, бэрхэшээлнүүдые усадхалгадань гүрэндэ туһалдаг байгаа. Экономическа тиимэ базань дайсан ангинуудые усадхаха ба хүдөө ажахые коллективизацилха ябадал хангаһан байна.**

Манай орониие индустриализацилха ба хүдөө ажахые коллективизацилха хэрэгтэ зорюулан коммунистическэ партиин ябуулдаг политика хадаа манай Эхэ орониие богонихон болзор соо социализмын бата хэрэм болгоо.

Гэм хэлгые бүримүһэн усадхаха условиие хүн түрэлтэнэй обществын түүхэдэ анха түрүүн манай орондо байгуулагдаа. Гэм хэхэ ябадалай тоо манайда жэл ерэхэ тудам үсөөрнэ. Тиимэ ябадалай үшөөл бии байгаашань эжабайдалай материальна условиһоо бэшэ, харин зарим хүнүүдэй ухаан бодолдо бии байгаа капитализмын үлэгдэлһөө шалтагаалан гарана.

Хэрэгүүдые хаража үзэхэ гол принцип Сталинска Конституцяар хуулишалан батадхагданхай. Энэ хадаа советскэ сүүдэй хүмүүжүүлхы үүргэеэ амжалтатайгаар гүйсэлхэхэ арга хангана. СССР-эй Конституциин 111-дэхи статьягай ёһоор, хэрэгүүдые хаража үзэлгэ СССР-эй бүхы сүүдүүдтэ нээмэл байха ёһотой. Хэрэгые хаража үзэхэ үедэ тэрээндэ хамаагүй хүнүүдшье олоороо байлсажа болохо юм. Энэнь сүүдэй процессэй хүмүүжүүлхы үүргэ хангана.

Советскэ сүүдтэ хэрэгүүдые нээмэлээр хаража үзэлгэ хадаа сүүд эрхилэлгэдэ үргэн олониитые хабаадуулха арга олгодог. Тиимэһээ, ажалшадай олоороо сугларжа шадаха сагта ба газарта сүүдэй заседанинууд болодог байна. Тэрээнһээ гадна, сүүд болбол предприяти, совхоз ба колхозуудта ошожо, хэрэгүүдые харадаг юм. Хэрэг хаража үзэлгэ нютагай зоной олонхиин хэлэдэг хэлэн дээрэ хэгдэдэг. Сүүд болбол хэрэгүүдые хаража үзэлгые бүхы сугларһан гражданинуудта ехэ һургаал болохоор эмхидхэдэг байха юм.

Гражданинуудай байлсалгатайгаар сүүд хэлгэ угаа ехэ хүмүүжүүлхы удхашанартай. Дайсадые ба гэм хэгшэдые зэбүүрхэхэ болон гражданинуудта хүмүүжүүлдэг, һэрэмжыень дээшэлүүлдэг, манай Эхэ орондо хоро хэгшэдтэй, советскэ гуримые эбдэгшэдтэй эрид шууд тэмсэхэ ябадалда тэдэниие элсүүлдэг байна.

Сүүдэй процессые һайнаар эмхидхээд байбал, сүүд хадаа советскэ хуулинуудые нэбтэрүүлхэ зэбсэг болодог, хайшан гээд ажаһуухые, ажаллахые ба бэеэ абажа ябахые хүнүүдтэ ойлгуулжа үгэдэг. Хэрэг бүхэниие зүбөөр хаража үзэхэдэ, гэмтэ ябадалда эсэргүү тэмсэлдэ олониитые жагсаана, гэм хэгшэдые зэбүүрхэдэг ба шоо үзэдэг байхаар хүмүүжүүлнэ.

Тиин хулгайшадые зэбүүрхэхэ ба шоо үзэхэ эрхэ байдал манайда хангагдадаг байха юм.

Буржуазна сүүдэй заседани мүн лэ нээмэл байбашье, тэрээндэ ажалшад хабаадажа шададаггүй. Юуб гэхэдэ, заседанинуудынь ажалшадай сүлөөтэй үедэ зарлагдадаггүй.

Хаанта Россин сүүд арадта тон харша захиргаанай органуудай нэгэн байһан юм. Хаанта засагай сүүдүүд ба судьянууд тухайда арадай дунда хэлэгдэдэг хошоо үгэнүүд тэдээндэ арад зоной ямар дурагүйгөөр, зэбүүнээр хандадаг байһые гэршэлнэ. «Газар соо хорхойнууд, уһан соо шүдхэрнүүд, ой соо гэшүүһэнүүд, сүүд дээрэ гохонууд: хайшаа ошохо гээшэб?»—тон бэрхэтэй байдалда ороод байхадаа сүүд тухай иигэжэ бододог байгаа. Сүүд дээрэ зүбтэжэ гарахые арад оройдоошье этигэдэггүй байһан юм.

Советскэ сүүд — социалистическэ гүрэнэй сүүд лэ гэмтэ этэгээдүүдэй амые татажа, гэм хэхэ ябадал усадхаха хэрэгтэнь гүрэндөө туһалдаг байна. Манай сүүдүүд өөрынгөө ажал-ябуулгые советскэ обществын коммунистическэ моральһаа үндэһэлнэ.

Ажалшадай ухаан бодолдо сүүдэй нүлөөлэлгын хүмүүжүүлхы удхашанар тухайда «СССР-эй, союзна ба автономно республикануудай сүүдэй байгууламжа тухай хуули» соо элеэр хэлэгдэнхэй. Тэрэнэй гурбадахи статья соо иигэжэ бэшэгдэнхэй:

«Сүүд хадаа өөрынгөө бүхы ажал-ябуулгаар СССР-эй гражданинуудые Эхэ орондоо ба социализмын хэрэгтэ үнэн байлгын үзэлөөр, советскэ хуулинуудые наринаар ба хэлбэрншэгүйгөөр гүйсэлхэхэ, гүрэнэй ба общественнэ баялигта гамтайгаар хандаха, социалистическэ общежитиие хүндэлхэ үзэлөөр хүмүүжүүлнэ».

Советскэ судебнэ органуудай гол звенонь арадай сүүд болоно. Энэ хадаа хүн зонтой нигта холбоотой байдаг, бүхы сүүдэй хэрэгүүдэй олонхиие хаража үзэдэг, ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ сүүдүүдэй системэ дотор арадай сүүдүүд хүндэтэ һуури эзэлнэ.

Ажалай журам зорюута эбдэгшэдые шангаар хэһээхэһээ гадна, ажалһаа гээгдэгшэдэй, предприятинууд ба эмхи зургаануудһаа өөрынгөө дураар гаража ошоһон хүнүүдэй, ажалта үдэрэй уялгата минимум олоогүй колхознигуудай хэрэгүүдые арадай сүүдэй хаража үзэлгэнь хүмүүжүүлхы ехэ удхашанартай.

Эмхитэй ба журамтай байлгын үльгэр жэшээ харуулдаг, аппарадайнгаа хүдэлмэриие һайнаар табидаг, сүүдэй шиидхэбэриие хаһа саг соонь гүйсэдхүүлдэг, советскэ хуули ёһые наринаар сахидаг судья хадаа олониитые хүмүүжүүлэгшын хүндэтэ үүргэ дүүргэжэ шадаха байна.

Арадай сүүдүүдые һунгаха һунгалтануудта манай республикын хэдэн зуу мянган гражданинууд хабаадаха байна. Һунгалтанууд хадаа социалистическэ обществын гэшүүдтэ үргэн эрхэ хангаһан, дэлхэй дээрэ эгээн демократическа конституциин — СССР-эй Сталинска Конституциин үндэһэ баримталан үнгэргэгдэхэ байна. Судья ба заседательнүүдые советскэ арадай — социалистическэ демократизмын ороноор арадай дундаһаа, арадууд өөһэдөө һунгадаг байна.

Арадай сүүдүүдэй һунгалтанууд хадаа советскэ сүүдые улам бэхижүүлхэ ба тэрэнэй хүмүүжүүлхы үүргые бүри дээшэлүүлхэ байна.

И. ШИШУЕВ, БМАССР-эй Верховно сүүдэй түрүүлэгшын орлогшо.

Хитадта хлопогой һайн ургаса абтаа

ПЕКИН, ноябриин 22. (ТАСС). Энэ жэлдэ хлопогой ургаса Хитадай түүхэ соо эгээн һайнаар ургаа гэжэ Синьхуа агентство дамжуулна.

Ороной хлопчатобумажна фабрикануудта шэнэ ургасын хлопок худалдан абалга ехэ хэмжээгээр бэелүүлэгдэжэ байна. Хойто Хитадта шэнэ ургасын хлопок худалдан абаха гүрэнэй түсэб октябриин эхеэр үлүүлэн дүүргэгдэбэ. 1947 онһоо эхилээд эндэ хлопогой талмай дүрбэ дахин ехэдхэгдэө.

Румынида мичуринска кружогууд ба-гуулагдана

БУХАРЕСТ, ноябриин 22. (ТАСС). Советскэ агротехническэ арга методүүдые дэлгэрүүлхэ мичуринска 1300 гаран кружогууд Румынска Арадай Республикын тосхонуудта байгуулагдаа. Тус кружогуудта 20 мянга шахуу хүн хабаадана. Мичуринай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын научна обществын отделенинүүд тэдэ кружогуудые хүтэлбэрилнэ. Кружогуудай эмхидхэһэн элидхэлнүүд ба хөөрэлдөөнүүд дээрэ 80 мянга гаран хүн байлсаба.

Советскэ агротехническэ методүүдые үргэнөөр хэрэглэлгэ хадаа ургаса таряае хаа хаанагүй дээшэлүүлхэ ябадалда туһалһан байна.

Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхалгаар Польско республикын түйлаһан амжалтанууд

ВАРШАВА, ноябриин 22. (ТАСС). Хэблэлэй польско агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалтай тэмсэхэ кампаниин дүүрэһэнтэй дашарамдуулан, үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалтай тэмсэхэ главна комисси хадаа үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалтай тэмсэхэ талаар правительствын түлөөлэгшын управлениие 1952 оной январиин 1-һээ эхилээд хааха ба энэ талаар саашанхи хүдэлмэриие Польско республикын гэгээрэлэй министерстводэ дамжуулан үгэхэ гэһэн гуйлтатайгаар правительстводэ хандаха гэжэ тогтооһон байна.

Арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнууд Хойто Тибедтэ оробо

ПЕКИН, ноябриин 22. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондентын Сианьһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Хойто Тибедтэхи Кэйхэ (Нагчук) городой хүн зон ба нютагай засагаархид генерал Фань Минэй командовани доро тус городто ороһон Арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнуудые халуунаар угтажа абаа.

Кейхэ (Нагчук) город хадаа Цинхаи провинциһаа Тибет ошохо зам дээрэхи коммуникацинуудай шухала центр, мүн Хойто Тибедэй политическэ ба худалдаа наймаанай центр мүн.

Сирийскэ арад агрессивнэ блогто хэбаадахаяа арсана

БЕЙРУТ, ноябриин 20. (ТАСС). Дамаскда хэблэгдэдэг «Сарха» газетэ хадаа агрессивнэ Хойто-атлантическа блогто нэмэлтэ болгон США-гэй байгуулжа байгаа «хамтын обороно» гэдэгэй системэ тушаа һанал бодолыень мэдэхэ зорилгоор Сириин 800 хүнэй дунда асуулта хэбэ. Иимэ блогто Сирииe оруулхагүй гэжэ 7.179 хүн мэдүүлбэ, 815 хүн һаналаа баряа. Тиимэ блогто Сирииe оруулхын түлөө ороойдоол 6 хүн һаналаа мэдүүлһэн байна.

Доктор Дюбуае сүүдлэхэ гэһэн һэдэлгэнүүд буруу һүрэбэ

ВАШИНГТОН, ноябриин 21. (ТАСС). Холбоото Штадуудта эб найрамдалай түлөө ургажа байгаа хүдэлөөе американска правительствын дараха гэһэн һэдэлгэнүүд буруу һүрэбэ: негритянска мэдээжэ эрдэмтэ, эб найрамдалай түлөө элитэ ехэ тэмсэлшэ Дюбуа ба прогрессивнэ бусад дүрбэн ажал-ябуулагшадые сүүдлэлгэ ноябриин 20-до тэдэниие зүбтүүлгээр дүүрэһэн байна. Гэмнэгшэд хадаа Дюбуа ба тэрэнэй нүхэдые «гадаадын агентнууд» гэжэ харуулхые оролдоһон, мүн «гадаадын агентнуудые» юстициин министерстводэ бүридхэхые хараалһан хуулиие эбдэһэн хэбэртэйгээр тэдэниие хэһээхэ гэжэ эриһэн байна.

Японско ажалшадай үгырэн хооһоролго—милитаризацилгын хойшолон мүн

Японии милитаризацилха политика хадаа ажалша олониитын байдалай улам муудаха ябадалда хүргэнэ. Сэрэгэй бюджедэй таһалгаряагүй ургалга, промышленностиин юрын һалбаринуудые хороолго, налогуудые ехэдхэлгэ, инфляциин ургалта хадаа Японии эгээлэй хүнүүдтэ—хүдэлмэришэд, албахаагшад ба таряашадта тон хүндөөр нүлөөлнэ.

Японии финанснуудай министерство хүн зонһоо налог татан оруулхэ сметые Риджуэйн штабай баталалгада табяа гэжэ мэдээсэгдэнэ. Энэ сметэнь 601,3 миллиард иен, тайлбарилан хэлэбэл, үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 156,8 миллиард иен ехээр оруулхые хараална гэжэ «Майници» газетэ бэшэнэ. Американска эзэмдэлгын армиие хангаха ба Японии сэрэгэй хүсэ һэргээхэ ябадалда зорюулагдаһан сэрэгэй һомололгонуудай үндэһөөр инфляци улам улам ургана. Һүүлэй үедэ үнэ сэнгэйнь 2—3 дахин ургаагүй ямар нэгэн товар Японидо олохо бэрхэтэй.

Шэрүүн шанга цензурын байбашье, японско хэблэл ажалша олониитын тон схээр үгырэн хооһорһон баримтануудые нюужа шадахагүй байна. Һүүлэй үедэ салин хүлһэнэй бага, налогуудай угаа ехэ ба сэнгүүдэй тон хүндэ болоһон ушарһаа, дутуу эдеэлһэн дээрэһээ хүн зоной бэеын элүүр ехээр муудаа гэжэ зарим газетэнүүд тэмдэглэнэ. «Токио Симбун» газетэ нигэжэ бэшэнэ: «Энэ жэлдэ хүнүүдэй үбшэлхэ ябадал нилээд олон болоо гэжэ мүрдэлгын материал харуулна. Урда жэлнүүдтэй сасуулхада, 3 дахин олон хүн үбшэлнэ. Токиодохи 20 хүн бүхэндэ нэгэ үбшэн хүн хүртэнэ». Ехэ бүлэг зоной бэеын элүүрые шэнжэлһэн материалнуудые баримталан «Асахи» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, медицинскэ шалгалтада ороһон хүнүүдэй 87,9 процентнь уушханай ханяадаар үбшэлһэн байгаа.

Японии хүдөөгэй хүн зон мүн лэ иимэрхүү байдалтай юм. Ямагата префектурын олон деревнинүүдтэ таряашадай рисынь октябриин эсэстэ дууһашадаг, тиигээд таряашад хүндэ условитойгоор баяшуулһаа урихаар абаха баатай болодог байна гэжэ «Кейдзай симбун» газетэ бэшэбэ. Яманаси, Окаяма префектуранuудта, мүн Хоккайдо ба бусад районуудайнь олохон таряашад үриеэ түлэхын тула өөһэдынгөө бишыхан участогуудые худалдаха баатай болодог байна.

Засагаархид хадаа американска сэрэгэй базануудые бариха газар сэбэрлэхын тулада олохон таряашадые газарһаань намнана.

Хооһоор үлэһэн таряашад ажалда орохо арга бэдэрэн, городуудта ошоно. Теэд, ажал оложо шададаггүй байха юм. Үри шэрэһээ гарахын тулада олохон таряашад үхибүүдээ худалдаха баатай болоно. Үхибүүдые худалдаха ушарнуудай тоо нёдондонойхиһоо гурба дахин олон болоо гэжэ «Майници» газетэ тэмдэглэнэ. «Сангио Кейдзай» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, зарим һарануудта 5 мянган үхибүүд хүрэтэр худалдагдана.

Бэеэ хоролон алаха ушарнууд олошороо. Заримдаа бүхэли бүлөөрөө бэеэ хоролон алана. Токийска полицейскэ управлениин мэдээнүүдэй ёһоор, энэ жэлдэ бэеэ хоролон алалгын тоо үнгэрһэн жэлэйхитэй сасуулхада гурба дахин олошорбо. Энээнэй гол шалтагааниинь —«хүндэ ажамидарал» болоно гэжэ херхис «Асахи» газетэ мэдэрхэ баатай болоо.

Эб найрамдалай түлөө, национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлээ шангадхажа байгаа японско арад өөрынгөө ажабайдалай интересүүдые хамгаалха хүдэлөөнтэй энэ тэмсэлые улам нигтаар холбожо байна.

(ТАСС).

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, ноябриин 22. (ТАСС) Корейскэ Арадай-Демократическэ Республикын Арадай армиин Главна командовани ноябриин 22-то иигэжэ мэдээсэбэ:

Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ хамгаалалтын шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, дайсанда ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна.

Зүүн фронт дээрэ Янгуһаа хойгуур үсэгэлдэр дайсан Арадай армиин хамгаалалтын түрүү захада шэрүүн шанга 9 добтолго хэбэ. Арадай армиин хүсэтэ буудалгаар угтагдаад, дайсан нэгэ батальон шахуу сэрэгээ гээжэ, гэдэргээ сухаряа.

Центральна фронт дээрэ Кимсонһоо урдуур Арадай армиин частьнууд үсэгэлдэр дайсанда эсэргүү шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө.

Баруун фронт дээрэ онсо хубилалтанууд болоогүй.

Дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отряд мүнөөдэр дайсанай хоёр самолёт унагаагаа, тэдэнь Нампхо, Вонсан ба Кансо районуудта амгалан зониие зэрлиг муухайгаар бомбодоһон ба пулемёдоор буудаһан байгаа.

ООН-до ба Аюулгүйн Советдэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Пак Хен Енэй хандалга

ПХЕНЬЯН, ноябриин 21. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Пак Хен Ен ООН-эй Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэдэ ба Аюулгүйн Советэй түрүүлэгшэдэ хандалга эльгээбэ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Корейскэ Арадай армиин сэрэгүүд ба Хитадай арадай һайндуратан Кореядэхи ООН-эй сэрэгүүд гэдэгэй сэрэгэй пленэйхидые алаһан хэбэртэй элдэб хорото, хардалгата һураг Кореядэхи американска командованиин түлөөлэгшэдэй, мүн США-гэй гүрэнэй зарим ажал-ябуулагшадай, тэрэ тоодо Трумэнай тарааһан тухай Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствода эли болоо. Ноябриин 15, 16, 17-до Юнайтед Пресс ба Ассошиэйтед Пресс гэжэ американска агентствонууд хадаа Хойто корейскэ ба Хитадай коммунистическэ сэрэгүүд ООН-эй сэрэгэй пленэйхидые алажа байна гэһэн мэдээсэлнүүдые дамжуулһан байгаа.

Хардалгата эдэ бүхы мэдүүлгэнүүд хадаа нэгэдэхеэр Кэсондохи хэлсээнүүдые удааруулха, хоёрдохоёр даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай Кэсондо боложо байгаа хэлсээнүүдэй эхилхын урда тээ ба эхилһэнэй һүүлээр Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын амгалан хүн зондо эсэргүү американо-английска интервенционистска сэрэгүүдэй хэжэ байгаа гэмтэ хэрэгүүдые энэ хардалгаар ба хуурмаг юумээр халхалха зорилго табижа, дэлхэйн олониитые хууран мэхэлхэ гэһэн ехэ худал зүйл байна гэжэ би мэдүүлхээр түлөөлэгдэһэн байнаб.

Кэсондо хараа бодолнуудынь дүтэрхүү болоод, хэлсээнэй зүблэхэ зүйлэй гол пункт тушаа, демаркационно лини болон демилитаризованно зоно тогтоохо тухай хоёрдохи асуудал тушаа хэлсээ туйлаха арганuудай бии болгогдоод байхада, Кореядэ дайнай 17-дохи һарадаа ябажа байхада, Кореядэ хэлсээнүүдэй боложо байха үедэ американска командованиин зүгһөө энэ худал зүйлнүүдэй хэлэгдэһэн ябадал эдэ хардалгануудай зорюута тараагдаһан тухай нэн түрүүн гэршэлнэ.

Хэлсээнүүдэй үедэ американска командовани хадаа зунай ба намарай добтолгонууд гэдэгэй үндэһөөр фронтын лини хубилгахые хэдэн дахин һэдэһэн болобошье, тэдэ һэдэлгэнүүдынь буруу һүрэһэниинь мэдээжэ.

Фронт дээрэ диилдэһэнэй эсэстэ, мүн дэлхэйн олониитэдэ түригдэн, американска империалистнууд Кэсондохи хэлсээнэй зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи асуудалаар зүблөө хэхэ баатай болоо. Тиин тэдэнэр зүблэхэ зүйлэй гурбадахи пунктые шиидхэхэ ябадалда һаад ушаруулхын, мүн Кэсондохи хэлсээнүүдые удааруулхын тулада элдэб янзын худал юумэ мүнөө тараажа байна.

Корейскэ фронт дээрэ сэрэгэй ехээр диилдэһэн ушарһаа хардалга хэхэ ябадал Вашингтондо ба Токиодо һүүлэй үедэ ехээр хэрэглэгдэдэг болоо. Американска командованиин түлөөлэгшэд сэрэгэй пленэйхидые алаһан тухай хардалгата һураг тараана, тиихэдээ тэдэ хүнүүдэй тоо заримдаа 1.643 хүн, нүгөө ушарта — 5.800 шахуу, гурбадахи ушарта — 15.000 хүн гэхэ мэтын болодог байна. Американска хардагшадай хэлэһэн зүйлынь огто үндэһэгүй. Хойто корейскэ сэрэгүүдэй ба Хитадай арадай һайндуратанай зэрлиг муухай аашанууд тухай хорото һураг тарааха зуураа, американо-английска интервентнүүд Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин сэнхир тугаар бэеэ халхалан, Кореядэ зэрлиг муухай аашануудые хэһэн, хэжэ үргэлжэлһөөр байна.

Сэрэгэй нюуса хэлэжэ үгэхыень пленэйхидые баалаха зорилгоор сэрэгэй пленэйхидэй американска лагерьнуудта хэгдэжэ байгаа зэрлиг бузар хэһээлтэ ба алалга тухай корейскэ ба гадаадын хэблэлдэ толилогдоһон манай мэдүүлгэнүүд соо нэгэтэ бэшэ тэмдэглэгдэһэн байгаа. Асууһанай ба сохиһоной һүүлээр, сэрэгэй пленэй олон хүнүүдые буудажа, үлгэжэ алана. Сувон, Тэчжон, Тэгу ба бусад городуудта сэрэгэй пленэйхидэй байха американска лагерьнуудта хэрзэгы шангаар тамалагдаһанай һүүлээр хүнүүд ухаагаа алдана. Жэшээлхэдэ, Урда Кенсан провинцидахи хахад арлнуудай нэгэн дээрэ байралһан сэрэгэй пленэйхидэй лагериие урда корейскэ арад зон үхэлэй арал гэжэ нэрэлээ. Алагдаһан ба тамалагдаад үхэһэн хүнүүдэй хүүрнүүдые энэ лагерьһаа үдэр бүри гаргана. Жандармнууд алаха хүнүүдые столбдо барижа хүлеэд, винтовкоор буудажа, туршалга хэнэ. Тус лагерьнуудта хэгдэһэн үлгүүрнүүдһээ үлгэгдэн алагдаһан хүнүүдые ходо хаража болохо юм. Гүйсэд бэшэ мэдээнүүдэй ёһоор, Урда Кореядэ байдаг сэрэгэй пленэйхидэй лагерьнуудта энэ жэлдэ корейскэ Арадай армиһаа сэрэгэй плендэ ороһон 17 мянган солдадууд ба офицернүүд, Хитадай һайндуратан алагдаһан, хэһээгдэжэ ба үлэсэжэ үхэһэн байха юм.

Сэрэгэй пленэйхидые алахын хажуугаар, интервенционистска сэрэгүүд амгалан хүн зониие хюдаха зорилгоор корейскэ городууд ба тосхонуудта авиационно добтолгонуудые хэжэ үргэлжэлһөөр. Американска агаарай дээрмэшэд олонхидоо эхэнэрнүүдэй ба үхибүүдэй байдаг городуудай болон тосхонуудай кварталнуудта, поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан таряашадай толгой дээрэ бризантна, фугасна ба шатааха бомбонуудые, шатадаг шэнгэн зүйлтэй бакнуудые, удаан байжа дэлбэрхэ бомбонуудые хаяна. ООН-эй сэрэгүүдэй уһан-сэрэгэй флодой корабльнууд Японско ба Шара далайнуудай эрьеын захаар байһан загаһашадай поселогуудые ба городуудые, олон тоото амгалан нютагуудые үдэрһөө үдэртэ зэрлиг муухайгаар буудажа байна. США-гэй бомбодолгоор һандаргагдаһан Пхеньянда американска авиаци илангаяа шэрүүн шангаар, зэрлиг муухайгаар добтолно. Һүүлэй дүрбэн һара хахадай турша соо элдэб калибрын 25 мянга үлүүтэй авиабомбо город дээрэ хаягдаа. Тиин 3.500 гаран хүн, гол түлэб эхэнэрнүүд ба үхибүүд алагдаһан, шархатаһан байна. Һүүлэй хоёр һара хахадай турша соо Пхеньян, Вонсан, Сариволь, Суньань, Яндок, Енбек ба бусад городуудта 15 мянга гаран добтолго хэгдээ. Японидо ба Урда Кореядэхи аэродромууд дээрэ байратай американска бомбардировщигууд корейскэ городуудта һүлиин бузар добтолгонуудые сар үргэлжэ хоёрдохи һараа хэжэ байна. Бомбодоһон ба пулемёдоор буудаһан ушарһаа эдэ городуудай амгалан хүн зоной байралдаг олон арбаад мянган землянканууд ба барилганууд һандаргагдаба. Энэ үе соо гансахан Пхеньянда 6000 шахуу эхэнэрнүүд, үхибүүд ба хүгшэд алагдаһан, шархатаһан байна.

Кореядэ ООН-эй сэрэгүүдэй хэжэ байгаа эдэ гэмтэ хэрэгүүдые юугээр тайлбарилхаб?

Кореядэ дай хэхэдээ американска империалистнуудай диилдэжэ ба тэдээндэ улам ехэ бэрхэшээлнүүдэй тохёолдожо байһан ябадалаар энэнь нэн түрүүн тайлбарилагдана. Зэрлиг муухай бомбодолгонуудые хэжэ, амгалан хүн зониие хюдаха, мүн Кэсондохи американска талын зүб бэшэ дурадхалнуудые абахыень тэмсэжэ байгаа корейскэ арадые баалаха гэһэн американска командованиин хараалгаар энэнь тайлбарилагдана.

Кореядэ ООН-эй сэрэгүүдэй хэжэ байгаа хорото хэрэгүүд хадаа американска империалистнууд эб найрамдал тухай гансахан үгөөрөө шашана, үнэндөө Кэсондохи хэлсээнүүдые таһалдуулхые, Кореядэхи дай үргэдхэхые, тэрэниие дэлхэйн гурбадахи дайн болгохые эрмэлзэнэ гэжэ тэрэшэлэн гэршэлнэ.

Гэбэшье, американска империалистнууд Кореядэхи ООН-эй сэрэгүүдэй хорото ябуулгын баримтануудые ямаршье худал үгэнүүдээр, ямаршье хардалгата һураг тараалгаар далдалжа шадахагүй байна. Кэсондохи хэлсээнүүдые шэнэ мэхэгохын аашануудай туһаламжатайгаар удааруулха, тулгардуулха гэһэн дай үүдхэгшэдэй һэдэлгэнүүдынь ямаршье юумэдэ хүргэхэгүй байна.

Кэсондохи хэлсээнүүдэй ябаса тушаа дэлхэйн олониитые американска империалистнуудай хэды мэхэлһэн болобошье, дэлхэйн арадууд хадаа Кореядэ американска сэрэгүүдэй юу хэжэ байһан тухай мэдэнэ, эб найрамдал тээшэ корейскэ арадай эрмэлзэлгэ тухай мэдэнэ, дэлхэйн гурбадахи дай тухирха аргые американска империалистнуудта үгэхэгүй байна.

Корейскэ Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай адресаар американска империалистнуудай тараажа байгаа шэнэ худал зүйл ба хорото хардалгые элирүүлхэ зуураа, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительство хадаа корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэлгын зам дээрэхи түрүүшын шата болгон Кореядэ дайнай ябуулгануудые дары зогсоохо, корейскэ Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай главна командованиин зүб ба сэсэн дурадхалай ёһоор сэрэгүүдые фронтын линиһээ сухарюулха ба хоёр километрын демилитаризованно зоно байгуулха, гадаадын бүхы сэрэгүүдые Кореяһаа гаргаха, Кореядэ дай удааруулһан гэмтэдые, мүн корейскэ хүн зондо эсэргүү хэгдэжэ байгаа зэрлиг хорото аашa эмхидхэгшэдые ба гүйсэдхэгшэдые хатуу шанга харюусалгада хабаадуулха гэжэ ООН-һоо эринэ.

ПАК ХЕН ЕН,
Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр.

1951 оной ноябриин 19.
Пхеньян город.

Италида уһанай үер боложо байна

РИМ, ноябриин 21. (ТАСС). По мүрэн шадар байдаг хүн зон ба уһанда ороһон газарнуудһаа тэрьелэгшэд болбол эмхи гуримгүй байдалые болюулжа шадахагүй, хохидол үзэһэн хүнүүдтэ туһалжа, мүн уһанда абтажа байгаа олон мянган хүнүүдые абарха талаар таһаралтагүй хүдэлмэри эмхидхэжэ шадахагүй засагаархидай ябуулганууд тушаа дурагүйтэжэ байна.

«Гадзетта дель пополо» гэжэ туринска, мүн Хойто Италиин буржуазна бусад газетэнүүд хадаа эдеэ хоолгүй, гэрэлгүй ба медицинскэ туһаламжагүй үлэһэн хүн зонтой Адриа ба Каварцере гэхэ мэтын пунктнуудтахи хүн зондо туһалха хүдэлмэриин единэ түсэбые правительствын абахыень эринэ. Гэрэй гурбан дабхар хүрэтэр уһанда ороһон, эдэ городуудта ба хүршэ нютагуудта үхэлэй туйлда хүрэһэн 30-һаа 40 мянга хүрэтэр хүн үшөө байһаар.

Ехэ бороо орожо, үсэгэлдэр Пьемонтдо ба Ломбардида шэнэ үер болоһон ябадал По мүрэнэй адагай райондо шэнэ аюул тохёолдуулба, тэрэнь хохидолдо ороһон хүн зониие айлгана, сошордуулна.

Шатараар СССР-эй XIX түрүү һуури эзэлхын түл...

7-дохи тур

Шатараар ороной түрүү һ... эзэлэлгын 7-дохи тур ноябрии... то Союзуудай Байшангай Ко... зал соо болобо.

Смысловтой хараар наадах... дэлхэйн чемпион Ботвинник ... ска партидахи Чигориной ... хэрэглэбэ 16-дахи ябадалда ... хэтэй байдалай тохёолдоходо ... талын хүсэниинь адлихан ба... Хараар наадагшын хүбүүн ... рээр сүмэрэн гараа. Гэбэшье, ... хэйн чемпион нарин зүбөөр ... жа шадаагүй, тиин турнирта ... рүүшынхеэ диилдэһэн байна.

Терпугов Котовтой эдэбхит... наадажа эхилбэ. Котов алд... жэ, хүбүү үгөө. Саашадаа Т... гов улам булюу байдалтай ... жо, илалта туйлаба. Энэ ... гроссмейстер Котовой түрү... диилдэлгэ ба московско залу... таршын түрүүшын илалта мү...

Керес Авербах хоёр на... тэнсэбэ. Бронштейн Тайманов... рой наадалга хойшолуулагдаа. Аронин — Геллер, Копыл... Бондаревский гэгшэдэй парт... хойшолуулагдаа.

Симагин—Флор, Петросян... сеев ба Новотельнов — Л... кий гэгшэд һонирхолтойгоор ... дажа, тэнсэһэн байна.

Дүүрээгүй партинуудые но... 23-да Союзуудай Байшангай ... тябрьска зал соо наадажа ... гэхэ юм.

(ТА...

Артельнууд соо... түрүүлбэ

Бурят-Монголой «Коопинс... системын артельнүүд Окт... урда тээхи мүрысөөндэ баг... амжалтануудые туйлаһан ... Октябрь һарын хүдэлмэриин... гөөр, түсэбөө 147,5 процент ... гэһэн инвалидуудай «Труд» ... БМАССР-эй Министрнүүдэй ... дэй 3-дахи шанда хүртэһэн ...

Ноябрь һарадашье инв... темпээ һулаaруулаагүй. Ба... городой «Байкал», При... районой Серовай нэрэмжэ... тельнүүд эршэмтэйгээр аж... байна. «Байкал» артель сис... гээ дунда хамагһаа түрүүн, ... риин 20-до жэлэйнгээ т... 103,4 процент, энэ һарынгаа ... габариие 130,5 процент д... Тус артелиин оёдолой цех ... һара соо 4 һарын даалгабари... гэһэн байгаа.

Жэлэйнгээ түсэбые болз... урид дүүргэһэн энэ артелии... лектив ВКП(б)-гэй Бабушк... горкомой ба горсоведэй да... гын Улаан тугые 3-дахи ... барижа ябана.

Н. Бадма...

Харюусалгата ре...
Б. А. ОЧИР...

Гүрэнэй дотоодын шүүбэри... 3 процентнэ облигацинуу... даар 1951 оной ноябриин 30-... үнгэргэгдэхэ 24-дэхи ти... жаар

50000 түхэриг
25000 түхэриг
10000 түхэриг
5000 түхэриг
1000 түхэриг
400 түхэриг
ШҮҮЖЭ БОЛОХО

Тус тираж Минск городто б... хо байна.

Энэ урьһаламжын облигаци... дые нөөсэлгын кассануудһаа ... гүйгөөр худалдан абажа ба ху... дажа болохо байна.

Тиражай болохо хүрэтэр ... үдэр үлөө, облигацинуудые худ... абахаа яаргты.

Гүрэнэй урьһаламжанууд СССР... эй арадай ажахые саашадань ... жөөхэ ябадалда туһална.

Мүнөөдэр кинотеатрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — ... концерт» гэжэ үнгэтэ фильм (12, 1... 18, 20, 22 часта), «Энжэгүй ба... (23 час. 30 минутада).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «И... тельнүүд» (15, 17, 19, 21 часта...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул Ленина 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственного промышленности—6-84, мест информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03731. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000